

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V. Honvéd-utca 10. szám.
 Kiadóhivatal: V. ker. Nádor-utca 34. szám.
 Szerkesztéségi telefon: 36-88

Főszerkesztő: **VESZI JOZSEF**
 Felelős szerkesztő: **KABOS ED**
 Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 8 kor.
 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
 Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

VÉR.

(v.) Most már vér is folyt: felbuzdulásukban, nemes rugóktól mozgatott felbuzdulásukban a gyűlölködő párt-politika forgatagába sodrott magyar ifjaknak vére. Az egyetemen ma nem tanítottak, hanem verkedtek. Sőt kaszaboltak is. És mindezt egy bezárt kapu miatt. Azt a kaput a rektor zárta be. Az ifjuság pedig mindenáron ki akarta ugyanazt a kaput nyitni. Ha a rektor ur az ókori történelemnek volna a tanára, mindjárt érthetőbb volna az egész dolog. Mert akkor tévedésből azt hitte volna, hogy az egyetemet a Janus temploma, amely templom arról volt nevezetes, hogy kapujának zárt vagy nem zárt volta jelezte a békének vagy háborúnak állapotát. Ámde a rektor ur nem ókori történelmet tanít az egyetemen, hanem theológiát, még pedig a szeretet vallásának istenes tudományát. Öneki tehát meg lehetett, talán meg is kellett volna gondolnia, hogy a két baj közül melyik a nagyobbik: az-e, ha az okosabb engedvén, az egyetemi felsőbbség parancsára bezárt kapu megnyílik s e révén nem kerül vérontásra a sor, avagy pedig az, ha ama kapu csak azért is bezárva marad, de a felsőbbégi akarat e diadalát az ifjuság kiontott vérével kell megpecsételni.

Nem vádolunk senkit, még a rektort sem. Nehéz igazságot tenni, amikor a

felkorbácsolt indulatok közepette az egyik fél így s a másik amugy adja elő a történeteket. Csak annyit kívántunk megjegyezni s ehhez aztán, bármi legyen a bírói uton megállapítandó ugynevezett objektív tényállás, váltig ragaszkodni is fogunk: hogy a dac nem emeli mindég a tekintélyt s hogy, kivált a fiatalossággal szemben, amelynek irigyléreméltó privilégiuma a meggondolatlan lobbánékonyság, nem jelent mindig meghátrálást az engedékenységgel, főleg, ha vérontást lehet vele elhárítani. Kinek a fejére száll a ma kiontott vér? Azoké, akik a nemzet ideális javaiért lelkesül az ifjuság felbuzdulását pártpolitikai célokra aknázzák ki s a magyar diákság lelkesedésének oltárlángjánál a maguk taktikai levest akarják megfőzni. Bizonyára nemes hagyománya a magyar ifjuságnak, hogy nem nézi hideg szívvel s ölvetett kézzel az ország dolgait. Jaj volna az országnak, ha koravén flegmával szemlélnék ifjaink alkotmányos életünk menetét s hazánk politikai fejlődését. Magunk mondanók szentségtörőnek azt a kezét, amely a nevelékeny fiatal lelkekről a szárnyakat le akarja oldani. Ámde eszmékért rajongjon az ifjuság: ideálokot őrizzen s elveket hirdessen: — ez az ő természetesen hivatása a tanuláson felül. A pártpolitikai tusakodást hagyja másokra. A tapasztaltabbakra és azokra, akik élemedettebb koruknál fogva indulataikat is bölcsen tud-

ják kormányozni. Néha oly bölcsen, hogy a saját politikai érdekeikért a mások irháját küldik a vásárra. Az ifjuság igaz barátai dehogyan veszik zokon, ha felpezsdül benne a szilaj vér, ha tüntet, lelkesül, rajong s a gyermeteg lelkek csengő diskantját komor napokban belevegíti a közélet harcainak szóvitáiba. De aki szereti az ifjuságot, az figyelmeztesse is a hevílékenységéből eredhető nagy veszedelmekre. Az mondja meg az ifjuságnak, hogy ideális felfogását a törvényes rend keretén belül szólaltassa meg s úgy hevüljön a nemzet jogáért, hogy maga ne kövessen el semmiféle erőszakot. Fölvilágosították-e ilyen értelemben az egyetem polgárait azok, akik nemes felbuzdulását politikájuk számára kiaknázták? Megmondták-e nekik, hogy a parlamenti obstrukció, ha túl is teszi magát a népképviselői kormányrendszer sarkalatos jogtételein, ezzel a parlamenten kívül álló elemeknek nem kíván példát adni a törvényes rend ellen való szegülésre s az erőszak alkalmazására? Megmagyarázták-e nekik, hogy ha az ország ebben példát látna, akkor helyrehozhatatlanul hullna szét az államrendje, elkerülhetetlenné válna a polgárháború, bárki egyéni cenzurájának volna aláajátva a törvény s urá lenne az egész vonalon az anárkia?

Ha mindezt megmagyarázták az ifjaknak, akkor a kiontott vér nem léphetne föl vádlóul senki ellen. Ám ha

TÁRCA

Plein-air.

*A hegyre mentünk... Lenn a társaság,
 Csak ő elől,
 Sugárzó kékét szórt a nap reánk
 Kelet felől.
 S ahogy a dombtetőre hág,
 Nem látni mást, csak glóriát,
 Az ő alakját fénybe vonta már
 A napsugár.*

*A völgybe mentünk... Fenn a társaság,
 Csak ő elől,
 A hegy néhez ködöt lehelt le ránk
 Nyugat felől.
 Homály borult a táj fölé —
 S ahogy szökell a völgy felé,
 Mint szemszédő leng szép feje fölött
 A szürke köd...*

Rózsa Miklós.

A hazatérők.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
 Irta: **Biró Lajos.**

A Jégkirály befutott a kikötőbe. Annyi érdeklődéssel fogadták csak, mint amennyi minden érkező hajót megillet.

Péterfi, az expedíció alvezére rátámaszkodott a korlátra és mosolygva mondta Laczfynak:

— György, ha ezek tudnák, hogy az északi sarkról jövünk...

Laczfó, a nyugodt fekete óriás, az expedíció vakmerő és báványozott vezére csendesen szólt:

— Mindig tulzó vagy. Nem voltunk a sarkon.

Péterfi heveskedve válaszolt:

— Annyi, mintha ott lettünk volna. Magad is azt mondtad, mikor órhónapi gyötrelmes szánut után elérünk az óriási, nyílt tengerig, hogy annyira, mintha a póluson volnánk.

— De nem voltunk ott.

Péterfi újra hevesen készült válaszolni;

Laczfó elébevágott:

— Ne veselkedjünk. Tele van a szívem boldogsággal.

Az arca, komoly, nemes és erőt sugárzó arca rágyogott az örömtől. A horgonyt leeresztették és az expedíciónak mind a huszonöt tagja a kapitány köré gyűlt. A boldogság, a győzelem mámorja, a diadális munka diadala tombolt a szívükben és a gyötrelmes négy esztendő után, amelyet fagyban és északában

töltöttek el, úgy tetszett, hogy most a szíveikből az ujjongás valamely egetrázó hangjának kell kitörnie. Huszonöt férfimellet majd szétrepesztett a mámoros öröm. Mindnyájan Laczfóra néztek. És a félelmetlen, kemény, erős vezérnek, akire szorongva tekintettek mindig a nyomoruság és a veszedelmek percében, nem volt most más szava, mint ez az árva reszelő szó:

— Barátaim...

A szeme megnedvedett és a huszonöt férfi, az északnak, a jégnek, az éjszakának, a pólusnak a hősei, könnyes szemekkel, megindulva, ellágyulva és sírva szoritotta meg egy más kezét.

Laczfó megrázta magát.

— Magyarország, a mi édesanyánk öröké éljen!

Egy dörgő éjen volt a válasz és a könynyező öröm harogó ujjongásra vált. A kapitány azután megszólalt:

— Barátaim, én most kiszállok. Hammerfeet a föld legészakibb táviróállomása, — bejelentem innen, hogy utban vagyunk hazafelé; elhozom a leveleinket és azután indulunk.

Újra dörgő éjenzés volt a válasz. Laczfó partra szállott. A táviróhivatalba még ismeretlenül ment bet három táviratot tett le itt csendesen a hivatalos asztalra.

A három távirat jó ideig hevert ott, míg a posta embere elvette. A hivatalnok elolvasta az elsőt, felkapta a fejét és tört angolossággal kérdezte:

— Uram, ön Laczfó ur?

— Igen.

ilyen intelem nem adatott az ifjaknak, akkor van kinek szálljon a fejére a kiöntött vér s akkor a sebesülteknek mindegyike egy-egy ártatlan áldozat.

Elszomorodott szívvel és elfojthatatlan aggodalmakkal nézzük a politikai mozgalomnak ilyenét elfajulását. Ha már a mai napon ez történt, mi lesz akkor holnap? Holnap, amikor a tüntető csoportok kimennek az utcára, a vasárnapi utcára, amelyen mindig akadnak elemek, amelyeknek kedvük szottyán a zavarosban való halászásra? A rendőrség vezetőit, tisztikarát s még legénységét is kérő szóval figyelmeztetjük: óvják meg minden kísértéssel és minden kihívással szemben hidegvérüket. A mai vérontás után óhatatlan az izgalom hő fokának emelkedése. S akadhatnak könnyű lelkiismeretű emberek, akik még szítani akarják a már izzó zsarátokot. Bizonyos fokig elmenő önmegtartóztatás nagyon is illenek e válságos viszonyok közt a rend hivatásos őreihez. Arra gondoljanak, hogy a fegyver nem azért adatott nekik, hogy feltétlenül éljenek vele, hanem azért, hogy ne kelljen vele élniök. És inkább az ország nyugalma legyenek tekintettel, mint az utca pillanatnyi rendjére.

A közönséghez is van szavunk. Meggyőződését nyilvánítsa ki-ké büszkén és méltóságosan. De vigyázzon a tömeg, hogy becsületet szándékaival valahogy vissza ne élhessenek. A közélet levegője puskaporos. Legyen hát gondja a közönségnek arra, hogy indulatai fel ne lángoljanak s a láng végzetes, pusztításaiban kiszámíthatatlan robbanást ne okozzon. Akinek más a véleménye, mint a holnapi tüntetést rendező pártoké, az ne menjen az utcára s ellentmondásával valahogy ki ne váltsa az indulatok kitörését. Akit pedig becsületet politikai meggyőződése visz bele az ellenzéki tüntetésbe, az ne felejtse el, hogy akik a harcra szólították, ezt a ma nevében tet-

ték, amelyet inzultus érne, ha nevében az erőszak orgiái új vérontást okoznának.

Mutassa meg holnap a főváros népe hogy a pártok gyűlölködő vetélkedéseibe elegyedni nem kíván, tiszteli mindenki nek a meggyőződését s a polgári béke legszerényebb gyümölcsét is többre becsüli az adáz pártusák hangzatos frázisainál.

BELFÖLD

A Lex Borz — sz. Karlóczán négyülést rendeznek a „vojtócsa-szerbek” hogy tiltakozzanak a püspöki reformjavaslat ellen. Már hetek óta folyik lent a szerbek közt az izgatás e négyülés sikeréért, sőt a belgrádi főiskola ifjuságát is belevonták az agitációkba. Mint tudósítónk jelenti, azokat is várja a négyülés rendezése. A magyar kormány bizonyára értesült már a lelketlen izgatásról és tenni fog róla, hogy azok a szerb diákok maradjanak a helyükön és ne ártsák magukat olyan dolgokba, amelyekhez se nekik, se senkinek a világon nincs semmi köze. Azt a négyülést pedig be kell tiltani, mert összehívói idegen segítséget kiabálva galádul visszaéltek azzal a tisztelemmel, amely a magyar kormányok nemzetiségi politikájának legfőbb jellemvonása volt.

Az oláhok és szerbek agitációja láttára jól esik tudnunk, hogy a nemzetiségek hazafias lelkesedéssel ismeri föl a népiszkolai reformjavaslat nemes intencióit és céljait. A beregmezei rutén bizottsági tagok indítványt nyújtottak be a megvezetéséhez, hogy üdvözölje Tiszta István miniszterelnököt és a kultuszminisztert a javaslat benyújtásáért és feliratilag kérje a javaslat mielőbbi életbe léptetését. Az indítvány megközlő része ezt mondja:

Régóta érzett hiány volt, hogy a magyar nemzeti művelődés fejlődését és a nemzeti szempontoknak teljes érvényesítését nagy mértékben akadályozta az, hogy a magyar nyelvű iskolai oktatása sok kívánnivalót hagyott fenn, főként idegen ajku testvéreink körében. Beregmeze egy közönséges vallás- és nemzetiségi különbség nélkül hosszú idő óta tapasztalja, hogy különösen ruthén-ajku lakosságának elmaradt kulturális fejlődése abban leli magyarázatát, hogy mindaddig hiányoztak azok a keretek, amelyek a hazafias ruthén ér-

zelmi és kulturális törekvéseit megfelelő nemzeti irányban sikeresen egybefoglalva, őket az édes haza testéhez egy közös céllal és egy feladattal hozzáfűzték volna s amely keretek hiányait a ruthénajku lakosság képviselői, lelkipásztorai s kulturális ténnyezetői is régi idők óta élesen érzik. Pedig ruthén testvéreink hazafias történelmi szereplése s mai napig is változatlanul fennáll, haza iránti hűsége és szeretete már eddig is fényes példát mutatott volna arra nézve, miút kell az idegen ajku nemzetiségi testvéreinknek a közös haza szeretetében és nemzeti céljai előmozdításában egybeforrni és közreműkölni. Elérkezett végre a tizenkettedik óra, amelyen túl a hazai népoktatást továbbra is magyar nemzeti szellem megfelelő érvényesítése nélkül hágnyi komoly nemzeti veszedelemmel máz nem lett volna lehetséges.

Viharos órák felé...

Budapest, november 26.

Ezen a mai napon a politikai helyzet csupa lázas lüktetést mutatott. Az indulatok hullámai egyre viharosabban zajlanak. Az ellenlétekek egyre válságosabban fejlődnek. Mindenki érzi, hogy a küzdelmet, mely a parlamentben csak kezdődött, a nagy közvélemény állásfoglalása fogja eldönteni. Mindkét tábor tehát a legerősebb ingerekkel igyekszik a közönségre hatni. Az ellenzék holnapi tiltakozó meetingje elé vértzújós bevezetést szolgáltat a budapesti egyetemen ma történt vérontás. Ugyancsak a holnapi események elé harangozott ma Vázsonyi Vilmos a fővárosi demokrata körök együttes gyűlésén, ahol gyújtó hatású beszédet mondott; édekes, hogy a demokraták vezére nyomatékosan jelentette ki, hogy az ellenzék többi elemeivel kizárólag erre a mostani küzdelemre szövötközött, de egyebekben fentartja különállását, mely nyilatkozatával híveinek hangos, szinte tüntető elismerését vívta ki.

Es megszólalt ma este Tiszta István is, a belvárosi polgári kör lakomáján. Szóinklata izzóbb volt, mint valaha. Szikrázó haraggal ostromozta az obstrukciót a bizonyítgatta, hogy az alaki jogszabályok csorbája nélkül lehetlen

A hivatalnok elpirult, a szeme kigyuladt, a kezét kinyújtotta az óriás felé és megindultan, hebegve mondta:

— Uram, engedje meg, hogy a kezét meg szorítsam. Az egész civilizált emberiség nevében üdvözlöm a kulturának ezen a határállomásán és jogom van rá, mert az egész emberiség aggódva vár hírt az ön vakmerő és felesleges vállalkozása felől.

Laczfó mosolygott és megszorította a hivatalnok kezét.

— Uram, elérték a pólust?
— Nem, de eljutottunk a sarki tengerig.
— Szóval ön tovább jutott, mint valamennyi előde.

— Igen, mondta nyugodt büszkeséggel Laczfó, a legelső magyar sarki expedíció tovább jutott összes elődeinél.

Később azt mondta:
— Uram, mi otthon megállapodtunk abban, hogy ami értesítés van számunkra, azt ide küldik; bizonyosan vár tehát ránk egy pár levél.

— Igen. Van olyan, amelyet három évre örzünk és bizony, utóbb ha jött egy-egy, azzal a gondolattal letük a többihez, hogy sohasem kapja meg az, akinek címzve van.

Laczfó átvette a nagy levelesomót és megdobbant a szíve. A levelek közül felé ragyogtak a felesége kezvonásai. Sietve bucsuzott el, hogy olvashassa a drága irást.

A napfényes utcán megállott és felbontotta a levelet.

— György, — szólott az irás, — ha isten hazavezérel, az ő végtelen kegyelme borsása meg nekem, hogy ezekkel a sorokkal lé-

pek eléd, nehéz utad után, György, én térdeltem állva teszek egy alázatos valamót. Gyerme kem született. A gyermeknek Bán az apja. Nem tudtam ezzel a vallomással várni, míg hazajőz. A szívemet kín facsarja össze és megmérgez a keserűség, hogy így kell téged fogadnom. De György, te erős vagy, jó, nagy és igazalmas. — György, miért hagytál magamra! Én gyenge vagyok, miért mentél el tőlem!...

Laczfó ott állott az utcán, kezében a levéllel és ezédülve tekintett körül. A napfényre sötétség borult; szeme bizonytalanul keresett valami támasztékot, amelyben a rettenetes forgatagban megpihenhessen.

Megnázta a levelet: két éve, hogy a postán hever.

Tehát már az első évben... És Bán, az a senki, az a hitvány báb, az a rongy po'jáca...

Megrázta magát. A levelet nem olvasta tovább, minek olvassa azt, ami még azután jön. Betette a zsebébe, nehéz mellet végtéig hosszú lélekzetet és indult csónakja felé.

A hajón szétszórta a leveleket. Végigtekintett a tengeren és elfordult a többiek felé. Azután lement a kabinjába, hogy a mások öröme végig ne korbácsolja az ő fájdalmát.

Lenn a kezébe hajtotta a fejét és maga elé bámolt. Nem volt semmi gondolata; belemeredt a levegőbe és télt az órák.

Lenn is elviselhetetlené vált a maradás; akkor újra felment a fedélzetre. Rádólt a korlátra és belebámolt a tengerbe. A kormányos lépett hozzá és rekedt hangon kérdezte:

— Hát indulunk-haza?

Laczfó ránézett a vonagló arcu emberre és azt kérdezte:

— Hát nekem mi bajod van?

— Tam levelet... Logy nem tud rám várni. H...

— A levél... A menyasszonvomtól kapom. Minek mentem el... Talán már nem is élek... Hogy nem maradhat vén lány.

— Múhoz ment férjhez?

— Igen.

Laczfó ekkor körülnézett. Megint ott voltak csaknem mind a fedélzeten és az arcon — végig, minden arcon — bánat, harag és keserűség.

Odalépett a legokosabbhoz, a legdelebbkábbhoz, egy fiatal tanárhoz.

— Mi bajod?

— A levél... Mivel csak két évre terveztük az expedíciót, csak két évre kaptam szabadságot. A harmadik évben betöltötték az állásomat, a fizetésemet nem adták ki a hugonnak G...

A szava elesuklott. Laczfó felhördült;

— Mi történt vele?

— Ne kérdezd.

Elfedte az arcát. Laczfóynak szibongott a feje. Szédülve tekintett körül. Péterfi, a mindig vidám, bizó és jókedvű fiú ott ült egy kötélesomón és könnyek csurogtak le lassan az arcán.

— Hát veled mi van? kiáltotta neki két, ségbeesve.

— Az édesanyám, az én édesanyám...

— Mi történt?

— Várt két évig bizalommal. És hogy nem jöttem, várt türelemmel még egy évig. És hogy nem jöttem, lefeküdt és meghalt.

lett volna az alkotmányosság lényegében fel-forgató ex-lex kormányzásból kibontakozni.

Fanatikus hév hozza izzásba a lelkeket minden oldalon. S e fülledt levegőben villámterhes viharfelhőkül jelentkeznek a holnapi vasárnap tömegfelvonulásai.

A helyzet bonyolódik . . .

A szabadelvű pártkörből.

A szabadelvű pártklub ma este is nagy élénkséget mutatott. *Tisza* István gróf frakción belül jelent meg, mert onnantól a belvárosi liberálisok bankettjére. Egy csoportban: *Rudnay* Béla adta elő az egyetemi ifjúság tüntetésének előzményeit. A főkapitány kijelentette, hogy nem a rektor, nem is a rektori iroda felhívására küldte ki a rendőrséget, hanem a maga szántából intézkedett, mert jelentést kapott, hogy az egyetemen zavargás van. A rendőrség csak akkor rontott be az egyetemi épületbe, amikor az ablakból megdöbölték a rendőröket és veszélyeztetik a közönség biztonságát is. A vérengzést egy fiatal ember idézte elő, ki *Laky* rendőrfelügyelő arcába kapott.

Tisza előtt egy más csoportban szintén érintették a szomorú esetet, de ő maga semmi féle bírálatot nem mondott a rendőrség eljárásáról. De mikor aztán szóba került, hogy a vidéken is tartani lehet ösztézetéseket, *Tisza* így nyilatkozott:

— A vidéken is a rendőrség és a hatóságok kötelessége, hogy higgadtságukat megőrizze, minden ok nélkül való handabandázástól tartózkodjanak. De a rendet fenn kell tartani.

Tisza István levele.

Tisza István gróf miniszterelnök a következő levelet intézte *Hüttl* Tivadarnak, mint a székesfővárosi V. ker. szabadelvű párt elnökéhez:

Nagyságos pártelnök ur! Azon nehéz küzdelem után, amelyet az országgyűlési szabadelvű párt önfeloldozó támogatásával hosszú harcok árán megszerzett parlamenti alkotmányunk érdekében megővtam és amelybe egész lelkemet, minden erőmet behelyeztem, nagy örömmel töltött el a székesfőváros V. kerületi szabadelvű pártjának oly megleghangú üdvözlése, amelyet az alkalommal intéztek hozzám. Hazafias aggodalmaim középette, a melyek ezen küzdelemre készítettek, nagy megnyugvásra szolgált, hogy amint az ország minden részéről hozzám érkező hasonló üdvözlésekből látom, a nemzet döntő nagy többsége kellően méltányolja azon vitális nagy nemzeti érdekeket, a melyek minket ezen harca indítottak és ezért teljes mértékben helyesli vállalkozásunkat, helyesli az utat-módot, amelyet kövöltünk voltunk!

Laczfó fuldokolva tekintett körül.

— Hát ti?

— A levél . . .

Mind a levelet mondta. Halált, hűtlenséget, gonoszszágot, hitelhagyást jelentettek a levelek. A matrózoknak is, az utolsó embernek is volt valakije, aki elhagyta, megcsalta, kirabolta: feleség, barát, szerető . . . A fedélzetan sötét árnyak suhantak végig. Az areok vonaglottak, a kezek ökölbe szorultak. Könny volt a szemekben. Észak diadalmas hősei ott állottak győzelmes hajójukon megverve, kifosztva, megcsalva.

Közeledett az alkony és a férfiak szólanul állottak ott. A fejüket lehajtották és hallgáltak.

Laczfó sóhajtott egyet és azt mondta:

— Mégis csak haza kell mennünk.

A hajó elindult. Amikor kiérték a kikötőből, az egyik azt kérdezte:

— Nem volna jobb visszamenni oda?

A pólus felé mutatott, a dermedt sivatagok, a jégpokol felé; ahol négy esztendőtt grótdítek és ahol epedve áhmodoztak a hazatérők felől.

A kezek egy önkéntelen mozdulattal nyúltak a kormány, a vitorlák felé, hogy megöröditassák a hajót; inkább oda, a jégbe és az éjbe, mint haza, az emberek közé. De aztán keserűen, levere, komoran fordították mégis dél felé a kormányt. A Jégkirály gyorsan haladt a boldog, déli vizek felé és a pólus hasznosító hőse, akiket újjongva várt a haza és a világ, cöccöggedten és keserűen, bánatosan, meg-alázva és összetörve nézte a hullámokat . . .

választani, hogy állandó veszéllyel fenyegetett alkotmányos gépezetünket megmentjük. Fogadják szíves megemlékezésként hálás köszönetemet és legyenek meggyőződve, hogy miközöttünk alapját képező bizalmuk megnyilatkozása újabb ösztönzősül szolgál a kormányának, hogy a megkezdett uton teljes erővel és a cél nagyságának megfelelő ki-tartással továbbhaladjunk hazánk nyugodt, békés fejlődéséért a jövőre biztossá. Hazafias tisztelettel Budapest, 1904. november 23.

Tisza.

A miniszterelnök a belvárosi körben.

A belvárosi polgári kör fényesen kivilágított, elegáns szalonja felé fordult ma este a közfigyelem. Gróf *Tisza* István megjelent a polgári körnek dr. *Kautz* Gyula tiszteletére rendezett bankettjén s pohárköszöntőjében elmondta a politikai helyzetéről véleményét. A miniszterelnök a vasárnapi meeting óta nem nyilatkozott az egész nemzetet foglalkoztató nagy kérdésekről, nem érintette a szabadelvűpártból kilépett államférfiak érveit s így természetesen, hogy észrevételeit a mai este várták. E várakozásnak gróf *Tisza* István megfelelt s forró, tüzes beszédben kelt akciója védelmére.

A banket lefolyásáról tudósítók a következőket jelenti:

Gróf *Tisza* István kevéssel nyolc óra után *Gajári* Géza kíséretében jelent meg a fényesen kivilágított klubhelyiségben, melynek szalonjában nagy társaság várta a kormányelőnököt. A fülharsant éljenzs s szíves üdvözlések után a társaság elfoglalta az asztalok mellett kijelölt helyeket. A főasztal virágokkal ékesített főhelyén gróf *Tisza* István ült, mellette jobbról *Ling* Lajos és *Nyiri* Sándor, balról *Kautz* Gyula és *Hieronimi* Károly foglaltak helyet. A fősztal mentén aztán a politikai és társadalmi élet kiváló férfiai helyezkedtek el, köztük a kormány tagjai: *Berezovszky* Albert, *Plósz* Sándor és *Csch* Ervinen kívül *Sándor* János államtitkár, *Erdélyi* Sándor, *Hegedűs* Sándor, *Vörös* László, *Heltai* Ferenc, báró *Dániel* Ernő, *Dániel* Gábor, *Sándor* Pál, *Műnnich* Aurél, *Neumann* Armin, *Gajári* Géza, *Szöts* Pál, *László* Mihály, *Révai* Már, *Sacallary* György, *Nyergo* László és *Morsányi* Károly.

A második fogásnál *Heinrich* Alajos emelkedett szószára s rövid, de szép beszédben köszöntötte föl *Kautz* Gyula chököt.

A falköszöntőre *Kautz* Gyula felelt s fölhasználta a szólás alkalmát arra, hogy a politikai helyzetre megtegye észrevételeit. Megemlítette, hogy kötelességének tartja résztvenni a mai küzdelemben azért, mert hazafias meggyőződése, hogy *Tisza* István akciója csak jót eredményezhet. Méltatta ezután *Tisza* akcióját, mely egyetlen materiális érdekét sem sértette az országban, mégis az ellenzék egy viselkedik, mintha politikai delírium tromens volt volna erőt rajta. Beszél az ellenzék agitációjáról, mely még a nagy szellemek sírját is megzavarja s amelynek nincs más célja, mint az, hogy manipulációjukat tovább folytathassák. De találkozott egy férfiu (Leikes éljenzs és taps), aki vasmarokkal és nem selyemkezttyűvel fogta meg azellenzékét. Attér ezután a szabadelvűpártból történt kilépésekre s azt mondja; hogy itt nem a formának megsértéséről, hanem a parlamentáriszmus megsértéséről van szó. Deák Ferencet citálja, aki azt mondta, hogy egyszerre meleget és hideget fujni nem lehet. Fölköszönti *Tiszát* és sikert kíván a szabadelvűpárt akciójához.

Ezután gróf *Tisza* István állt föl s a következőket mondotta:

Olyan férfiu ünnepfőre gyűltünk egybe, aki egész munkás életét a közügyek szolgálatában töltötte el. Ez az élet nem is juttatott mást a szőle éjébe, mint a közügyeket, amelyekről most is nyilatkozni kíván, ha meghallgatják. (Halljuk! Halljuk!)

A miniszterelnök az általános helyzet festésével kezdte tehát s a viharokról beszélt, amelyek a nyugró vizek aljáról minden értéktelep tárgyat, lim-lomot a felszínre dobának. A felszínre vannak most is a legértéktelepenebb s ő csak azt csodálja, hogy a legértéktelepenebb hazugságok és ferítették milyen hódításokat tesznek az országban. Ámde ki tördönök a felszínre uszó piszkos taktékkal? Erről vészelné sen akar, de igenis hivatkozni kíván azokra, a kiváló és nemcsak férfiakra, akiknél a politikai fekérdésekben ma is, közpályájának régebbi szakáiban is egyetértett, de aliktől őt most — sajnos — taktikai kérdések választják el. Ki kell jelentenie, hogy felette jól esik neki a kiváló férfiak beszéletes nézeteivel

foglalkozni a reflektálni azokra a hazafias aggodalmakra, amelyeknek kifejezést adtak. Konstatálja mindenekelőtt, hogy közte és e férfiak közt nincsen véleménykülönbség a földolokban. Mindnyájára egyetért vele nemcsak a házszabályrevízió szükségességében, de a revízió mértékében is. De nem kerülheti el, hogy ne hangsúlyozza ismételtén, hogy azok az eszközök, amelyeket használt, csak ideiglenes, rendkívüli eszközök, amelyek semmi másra nem szolgálhatnak, mint magára a mérsékelt végleges házszabályrevízió keresztülvételére. A nézetek tehát csak ott válnak el, ahol e szélsőségek elismert formok gyakorlati keresztülvitele kezdődött. *Andrássy* Gyula gróf azt mondja, hogy az új házszabályokat csak a régiék uralma alatt s azok épségben tartásához lehet revidálni. Mikor ezt mondja, legott elismeri azt is, hogy a régi házszabályok szerint harminc embernek föltélen vétőjoga van a parlamentben, még pedig olyan harminc embernek, aki a vétőjogának köszönheti karrierjét. Már most egészen természetesen, hogy az ilyen existenciák épen a házszabály-ellen használtak volna föl ezt az abszolút vétőjogot. Igazán, az illuziók nagy foka és színvakság kell ahhoz, azt mondani, hogy a jog és törvény útján kell haladni ma, amikor három teljes éve van már, hogy az ellenzék folyton a törvényteljes álláspontján van (Élénk helyeslés.) és rákényszerítette a magyar kormányt is arra, hogy törvényen kívül kormányozzon. Hiszen ha a miniszter egy egyszerű utalványt írt alá, kénytelen volt törvénytelenséget elkövetni. Az ex-lexbe sodortatás veszélytől tehát meg kellett menteni az országot. Szólt *Kálmán* is elismeri, hogy a technikai obrucskó nem más, mint a kisebbség törvénytelen erőszaka. Ha pedig így van, akkor vagy véget kell vetni ennek a törvényellen erőszaknak, vagy egyszer, egyetlen egyszer áttörjük a formákat, vagy némán és féltlenül, lehajtott fejjel kell eltűnnök, hogy miképpen zülük el és pusztul el a nemzet. Nona tehát róla; de megborzad ettől a sivár gondolatától, nem fél sem a fejébe sejt a szívébe, hogy felrejljön az utból s lehajtsa a fejét, csak azért, mert az az ut, amelyen el kell indulni, talán tövisek, sáros és kényelmes. (Leikes éljenzs és taps.) Nem akar könnyelműen beszélni a jogszabályok megsértéséről, de ha már erről van szó, figyelmébe ajánlja hallgatónak, hogy az ex-lex is jogszabályok megsértésével jár. De amíg az ő jogszabály-sértését a nemzeti élet szükséges parancsolta és a többség hajtottta végre, a másik nem szélsőségből történt és a kisebbség erőszaka okozta. Ince, ebben a tekintetben igenis van erkölcsi jogosultsága az ő akciójának és bizonyos, hogy ha a nemzet az ex-lexben elkövetett jogsérelmekért megadta az abszolútót, sokkal inkább megfogja adni ma. (Helyeslés.)

Azokkal a jelenségekkel, amelyeknek a magyar parlament volt színhelye, mindenütt lehetett találkozni s mindenütt az volt a parlamentáriszmus életképességének próbaköve, hogy tudták-e bírní a jogszabályok formáinak tartathatatlanság részeit és a parlamentáriszmus kritikusi jelszaváit. Azok a nemzetek, amelyek erre képesek voltak, most mennék előre, egy szebb, jobb jövő elé, míg azok, akik a formalizmus ellen nem tudtak sikrazzálni, rohannak föltörtözhatatlannul a pusztulásba. Azt akarja-e a magyar nemzet, hogy elpusztuljon? Vagy azt inkább, hogy a parlament tisztán és szeplőmenten álljon?

Azt mondják róla, hogy fanatizmus vezető akciójában. Lehet. Abban igenis fanatikus, hogy ámtörténjék itt bármí egyesekkel, bármí a formákkal és egyes intézményekkel, az nem olyan veszteség, mint az, hogy a nemzet és állam hitvány cselekedvénybe jutóka és áldozata legyen és hogy a nemzet sorsa e cselekvényeknek legyen kiszolgáltatva. Ma a virágzás minden föltétele megvan. A sors két kézzel szórja felénk ezeket a föltételeket. Ilyenkor pedig nem lehet a nemzet ügyét elpusztulni hagyni. Az apák által bizalommal alkotott házszabályokkal visszaéltek állandóan és nem akadt magyar ember, aki élbe állt volna a visszaélők táborának. Tette, harca és elszánt küzdelemre hívta volna föl ellenük a nemzetet. (Percekig tartó taps és éljenzs.) Hát igenis ez a fanatizmus megvan benne. És bárhova bujna el kerek e világ, lelkiismerete előtől ahol és soha sem volna nyugta, ha meg nem tette volna, amit lelkiismerete parancsolott. Végkérdi tehát a megkezdett harcot, mert tudja, hogy a nemzet meg fog szabadelvül s el fogja sópörni, mindazokat, akik ma a nemzet útjában állanak.

Ezért a szent ügyért emeli poharát s kéri a jelenlévők támogatását. (Percekig tartó éljenzs és taps.)

A miniszterelnök beszéde után:

Székely Ferenc a jelenlevő szabadelvűpárti képviselőkét köszöntötte föl.

Rakovszky Géza: A fővárosi szabadelvűpárt verérfőit élte.

Heltai Ferenc: Percekre köszöntötte poharát, amit most agyonrágalmaznak, aztán *Szöll* és *Andrássy* nyilt leveleiknek egyes kitételeire reflektált.

Végül *Márton* Alajos köszöntötte föl a miniszterelnököt.

As ellenzék.

Az ellenzék ma nincs Budapesten. Az egyesült pártok nagy része a vidéki városokba tette át működésének színhelyét, hogy a holnapi népgyűléseknek szónokoljon.

Azok között, akik ma a fővárosban maradtak, nagy elkeseredést keltettek az egyetemi tüntetések és nagy idegességgel fogadták azt a hírt is, hogy Tisza István gróf miniszterelnök külön parlamenti rendőrséget szervez. E célra csendőrségi állományából a legerősebb, a legszálsabb negyven embert szemeltette ki, akiknek évi 1600 korona alapfizetést akar adni. Az ellenzék híradás szerint ez a negyven ember tegnap már Budapestre érkezett. Egyenruhájuk a képviselőház terembiztosaihoz hasonlít majd, de fegyverük nem lesz. A negyven ember mint külön szervezet a képviselőház főtterembiztosának felügyelete alá kerül.

Látogatás a néppártban.

A néppárt klubhelyiségének érdekes vendégei voltak ma este. Bánffy Dezso báró, az újpárt elnöke járt ott, majd pedig Apponyi Albert gróf vezetésével a nemzeti pártnak következő tagjai jelentek meg: Gulner Gyula, Urmány Nándor, Sighy Gyula, Bathányi Tivadar gróf és Bernáth Béla. A látogatásnak kizárólag udvariassági jellege volt.

A demokraták naggyűlése.

A főváros összes demokrata szervezetei ma este népgyűlést tartottak a Központi Demokrata-körben, hogy önállóan, a többi polgároktól függetlenül állást foglaljanak és tiltakozzanak a parlamenti obstrukciónak erőszakkal történt leérdecés ellen.

Este 7 órakor nyitotta meg Vássonvi Vilmos orsz. képviselő a gyűlést, amelyen Madarász József, Benedek János és Sümegi Vilmos orsz. képviselők is megjelentek. Vássonvi rövid üdvözlő beszéde után megalkult a tisztikar Vássonvi elnökelete alatt, aki erre megszabta beszédekben tárta föl a politikai helyzetet.

Ismerik, ugymond, parlamenti életünknek egyik legsomorúbb mozzanatát (Abcug Tisza!) Megmondom röviden lényegét az eseményeknek. A képviselőháznak elnökezetes gyűlésén azt az elvet proklamálták, hogy a jog formái nem köteleznek. Annak proklamálása, hogy a házszabályok nem kötelezik a többséget, az nem egyéb, mint a nyars erőszak proklamálása. Mi polgárok azonban szeretjük a rendet és a szabadságot. Ezt a rendet és szabadságunkat megsértették, durván megtámadták. (Abcug a részegek!) A rend nevében, a békés munka lehetőségének címe alatt követték el ezt az erőszakot. A rend nevében! De mi az a rend? A temetőnek is megvan a maga rendje, ez hasonlít a felhivatalos publicisták eszeseregéhez. Megvan azonban a feqházának is a maga rendje. Erőszaklái meg lehet teremteni a temetők rendjét, meg lehet alkotni a feqházák rendjét, de nem azt a rendet, amely a polgárok békés életét biztosítja. Igazi rend csak egy van, az, amely a szabadsággal azonos.

Azok, akik a múlt vasárnap tartották gyűlést (Abcug), zok Budapest rabszolgatartói, azoknak a feqházák rendje, az erőszak példája tetszik. Nem azért gyűléstek, hogy támogatásuk a kormányt, ők nem adnak soha semmit, ők csak kapni akarnak. (Ugy van.) Nem az öléket rázták ők, nem harcosszéküket mutatták ők, ez a gyűlés csak a nagy étvágyának a megnyilatkozása volt, a déli hárszós szimbolikus volt, mert a végén az ebéd volt. (Eljenzés. Taps.) Azok a rabszolgatartók bitorlóják a békészerető polgárok címét. Ők nem a rendet, csak a maguk rendjét szeretik. Az egész országban ezek a rabszolgatartók jelentkeztek a kormány igazára. (Ugy van. Bőrenek.)

A képviselőházban: történt erőszakos példa elkülönítve nem maradhat. Ez megmérgezi a lelkeket. Nincs jog, nincs törvény, nincs forma, csak erő van és hatalom. Ez a példa a mi mindennapi kenyérünknek a veszedelme, mert ha a megsértett jogrend helyre nem áll, akkor többé nem lesz joga, nem lesz szabadsága senkinek az országban. (Taps. Eljenzés.) Igazolásul odafigyünk még a munka eszméjét, mert úgy mondják, hogy a parlament dolgozon. Jól van! Nincs senki az országban, aki forróban öntözi a rendet és munkát. A választói jog kiterjesztésére a kormány minduntalan ígértet tett, de szavát be nem váltotta. Az önálló vánterületet, amely nélkül sohasem lesz magyar gazdaságunk,

jólétünk, ezt a kormány egyszerűen elalkudta. A választói jogot és az önálló vánterület megalakítását elutasítja magától a kormány. Az egyes adó reformjához sem mert hozzányulni a kormány, mert szemben találta volna azon parvenű arisztokratákat, akiknek üdvössége a Wertheim-szekrényben van. (Ugy van, helyeslés.) Mindezekért nem kellene e reformok.

Hát micsoda munkára készül a parlament? Ha látnuk volna, hogy foglalkoznak a kérdésekkel, akkor azt mondtuk volna, hogy becsület, hazafias munkáért követik ezt a esnyt. Azt akarják egyedül, hogy a kormány a parlamentben se legyen elbuktható. Ezért kellett az önkény. A nép boldogítására még egy nagy kezdeményező lépésre számít a el magát a kormány: szaporítani akarja az ügyeket. (Derültség.) Nincs szükség arra, hogy virágosan magyarul, ami történt, az a maga egyszerűségében is oly irotározott. Miért volt szükséges e merénylet? A magyar alkotmányban megvan a klótir gondolata. Ha tudták volna, hogy nincs hivatalos Magyarország és földalatti Magyarország, ha tudták volna azt, hogy van önálló hadserege, amely megvédi alkotmányukat, akkor nem merték volna elkövetni e merényletet. Nem lehet megfogadni azaz, hogy a politikai nemzet csak egy tavaska.

A nép felség legyen tenger (Eljenzés. Taps.) de nemcsak a veszedelmében, legyen mindig tenger. Ilyenkor felismerjük, hogy csak a népben, a demokráciában van az erő és nem ér semmit a papirusalkotmány. (Ugy van!) Most keresik a kapcsolatot a néppel. Azok, akik a hatalmat kezelik, ujjongva hivatkoznak azokra a közönségre, akiknek őz miattuk nincs joguk, nincs kenyérük. (Ugy van.) Ez a demokrácia fényes diadala. Le kell vonni azt a tanulságot, hogy az alkotmány nem bástya, csak eltolható spanyolfal, addig, amíg nincs benne a nép. (Zajos helyeslés. Taps.)

Az elmúlt napok emlékeztetnek 1850-re, a párisi eseményekre. Elvtársak! 1848-ban (Eljen Madarász!) az Orleansok királyságát, megdöntötték, ott volt a torlaszok harcainál az egész francia nép, ők küzdöttek ki a maguk vérvél a demokratikus Franciaországot. Amikor aztán a nép megkövetelte a jogait, a parvenűk vérbe fojtották e jogokat.

Meg kell teremteni a végrehalásra az állam és a nemzet közti kapcsolatot! Diadalra kell vinnünk szózatunkat: A haza a nép. Az alkotmány védelmére szövetkezni az ellenzék más árnayataival, ezért és nem másért. Az alkotmány harrikádjinai vesztély van, ezt meg kell védelmezni. Ennek az országának az alkotmánya papirus-rongy, amíg nincs demokrácia (Eljenzés). Pálysáfutásom, amely alatt következtem, (Ugy van) a megkövetések sokasága, a küzdelmek felment az alól, hogy önknek azt mondassam, hogy én nem változom soha. (Zajos taps.) Mikor azt hirdetem, ami zászlónkon írva van, megtámadtak, s most az események során elismerték igazamat, ugyanazok, akik akkor megtámadtak.

Ez az ő legnagyobb elégtétele. (Leikes Eljenzés)

Leitner Adolf felolvasta ezután a következő határozati javaslatot:

Budapest demokrata szervezeteinek és választópolgárainak naggyűlése mélyfészes aggodalommal látja, hogy a törvényesség hívatott ősei, a felolós kormány és képviselőház elnökségének tagjai megsértették a jogot, félrelekték minden kötelező formát és fenneh hirdették a jogrendet is, veszedelmes példát adva az ország minden testületének, szerették és főleg az apró helyi zsarnokoknak, hogy a jog formáiban ne lassák többé akaratauk korlátait.

Abban a meggyőződésben, hogy az erőszak éppen olyan kevéssé lehet alapja az igazi rendnek, mint a szabadságnak, mi, Budapestnek a szabadságrát a rendet és a békés polgári munkáért egyaránt hevülő demokrata polgárai tiltakoznak az alkotmány és a jogrend megsértése ellen.

Forrón óhajítjuk, hogy a képviselőház végre a nép szabadságát, egyenlő jogát, gazdasági boldogulását szolgáló munkásságot fejtsen ki, de ezt a célt az ország nyugalmanak könnyelmi feldúlásával, az erőszak elvénke bálványozásával, a jog és törvényformák eltírásával nem látjuk elérhetőnek. A többség című érvényesülő erőszakot annál inkább vissza kell utasítanunk, mert a cenzusos képviselőház a maga összeségében is csak a nemzet kisebbségét képviseli.

Követeljük tehát a megsértett jogrend és alkotmányosság helyreállítását: de követeljük ezuttal, hogy a haza legyen a nép; követeljük a magyar népalam alapjainak lerakását, a közvélemény állandó szervezését, az egyenlő, általános és titkos választói jogot. Mert csak a nemzet széles rétegeitől elszakadt cenzusos parlament ellen meri kezét felemelni az erőszak; mert csak az alkotmánynyal összeforrt nép vállalhatja meg mindörökké alkotmányos szabadságunkat.

A határozati javaslat felolvasása után Vássonvi felkérte Madarász Józsefet, mint a legrégibb demokratát, hogy szóljon a gyűléshez.

Madarász József: Amilyen a fő, olyan a szív és mivel Vássonvi barátomat elnökökké választotta, tois, helyesen fejezte ki érzelmeiteket. Nekem az ő nagyszerű, gyönyörű, igaz, becsületlen beszéde után kevés mondanivalóm van. Tiszának távoznia kell abból a helyből, amelyet érdemtelenül foglal el. Majd így fejezi be beszédét: Isten veletek, a küzdelemre, az alkotmányos küzdelemre, Föl az alkotmányos, dicsőséges küzdelemre. (Eljenzés, taps.)

Benedek János: Alig ösodott fel a lidérenyomástól, amelyet az elnujt események hatása alatt érzett. Erőt a küzdelemre csak oly impozáns tömeg megnyilatkozása adhat, mint amelyet most maga előtt lát. Hálás tisztelettel hajtja meg lobogóját Madarász tisztas alakja előtt.

Benedek beszéde folyamán bírálat alá veszi a szabadelvű párt politikai múltját. Felsorolja Tisza gróf igzéleit, amelyeket nem tartott be, hanem mindig kibuvót keresett. Küzdeni fog az ellenzék az ellen a férfú ellen, aki eltiporta az alkotmányt. Az erőszak óta a képviselőház hasonlít Dante poklához. Pártolja az előterjesztett határozati javaslatot. Tisza olyan, mint a Heino morszlikutyája: Kutya vagy te, egyébként sem akarsz látszani. Becsületére válik Tiszának, hogy nem vált egyébbé, mint amilyennek kezdetlő fogva mutatta magát. (Helyeslés.) Ha ebben a parlamentben nem tudunk orvoslást találni, akkor ki kell terelni a mi küzdelmünket a nép milliói közé. (Eljenzés, taps. Ugy van.)

A lelkesedéssel fogadott beszéd után Vássonvi Vilmos felolvasta a nagyváradi és a miskolci demokrata körök üdvözlő táviratait.

Neszmélyi Lajos a küllelki demokrata kör nevében Turcsányi Pál (Angyalföldi polgári kör.) Reik Ferenc, (Lőpótváros), Szilágyi Károly az óbudai demokrata-kör nevében, Bischoff Miks a küllelki polgárok köre nevében üdvözölték Vássonviit és kijelentették, hogy a határozati javaslathoz zájárnak.

A népgyűlés erre egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot. Vássonvi végül nyugalomra intette a hatalmas tömeget és felkérte azokat, akik a holnapi népgyűlésen részt akarnak venni, holnap déli egy órakor a demokrata körben gyűlekezzenek, honnan zászló alatt indulnak a Vigadó felé.

A vasárnapi népgyűlés.

A reményteljes nap előtt még egy ülést tartott ma este a holnapi népgyűlés rendező-bizottsága.

A szövetkezett ellenzék részéről Polonyi Géza, Kaas Ivor báró és Szatmári Mór orsz., képviselők voltak jelen. Polonyi Géza elnöki megnyitójában felhívja a polgárságot, hogy az egyetemi ifjúságon elkövetett brutális inzultus felett fejezze ki mély sajnálkozását. A népgyűlés és a felvonulás tárgyában kijelenti, hogy a szűkebb rendezőbizottság annak sikere érdekében mindent megtett, úgy hogy az oly impozáns lesz, aminőt eddig nem produkált a főváros. A népgyűlés vezető-elnöki tisztét Hegerdus János fővárosi polgártárs vállalta magára. Minthogy a szociáldemokrata-pártszervezetek urvan-aznap fogják kormenüket rendezni, az elnökség érintkezés-be lépett a szociáldemokrata pártszervezetek vezetőivel, akik megígérték, hogy programjukat pontosan be fogják tartani.

A rendezőbizottság a főkapitányságnál is eljárt, amely az utronal szabadontartását ígrte meg. Mintán ezzel és a szociáldemokrata párt programjának ezidőszertinti pontos betartásával a polgárság felvonulásának rendje is minden irányban biztosítva van, bármely kellemetlenségnek vagy torlódásnak is elejét vehetik.

Kaas Ivor báró, Hoffmann Ottó és Massey Péter felszólítása után, dr. Balizfalvy Kálmán felolvasta a Párisban élő magyarok üdvözlő sürgönyét.

A keresztény-szociálista munkások résztvesznek az erőszalt ellenzék vasárnapi tiltakozó gyűlésén és a kormeneten. A tüntetés előkészítése végett vagy száz keresztény-szociálista munkás gyűlt össze szombat este a Baross-utca és Öris-utca sarkán lévő Arany kalas vendéglőben. A gyűlésen a keresztény-szociálista munkásokon kívül, akik nagy része fehér keresztet visel mellü gyánant, az országgyűlési képviselők közül megjelentek báró Kaas Ivor, gróf Bathányi Tivadar, Hellebronth Géza és Ernszt Sándor.

A gyűlés első szónoka Huszár Károly hírlapíró volt; kikelt a szociáldemokraták ellen, akik Tisza csinjét az osztályparlament magányúgyének tekintik és nem gondolják meg, hogy maholnap a munkásság képviselői is bejuthatnak a parlamentbe, akikkel szemben Tisza hasonló módon járhat el.

— Le Tiszával! Le a vörösnakendős bitangokkal! hangzott sűrűn kiabálva.

Gróf Bathányi Tivadar arra hivatkozik, hogy a vasutas-sztráik idejében is a munkásokkal tartott, így bizonyos értelemben ő is szocialista. Vegyen részt a keresztény-szocialista hazafias munkásság az egyesült ellenzék tiltakozó kömenetén, éljen gyűlékezési jógalával.

— A munkásság gyűlékezési jogát maguk elrabolták! — hangzott egy merész szociáldemokrata hangja, akit csakhamar kitessékelték.

Hellebronth Géza a szabadalvú pártot érdekeszövetségnek nevezi, amely a nép jogait elrabolja! A keresztény munkásság fogja ettől megmenteni a hazát.

Kaas Ivor is a szociáldemokraták álláspontja ellen kel ki. A képviselők nyakán már lóg a hurok, a népgyűlés a tiltakozás legjobb eszköze. Inti a munkásságot, hogy a szociáldemokraták a rendőrség kötelességével szemben őrizzék meg hűzadit maragatartását. Még Szalánczy Andor, a holnapi népgyűlés egyik szónoka beszélt, kijelentve, hogy a keresztény-szocialisták az ellenzékkel fegyverbarátságot kötöttek.

A gyűlés tartama alatt néhány szociáldemokrata zajongott odakinn, de verekedésre nem került a sor. A munkások a Kossuth-nótát énekelve oszlottak szét.

Az egyetemi ifjuság ma este az Erzsébet-környeten levő Gambrius-venedéglőben gyűlést akart tartani; a vendéglő tulajdonosa azonban nem akarta átengedni a helyiséget. Az ifjuság zöme ekkor a függetlenségi pártkörbe ment föl. A pártkörben Mihályi Lajos meghallgatott beszédet mondott, amelyben felhívta a fiatalságot, hogy a rendőrség mai viselkedése miatt tartson tiltakozó gyűlést, azonkívül intézzen feliratot a rektorhoz és kérje a támogatását a rendőrség tulkpásai ellen. Azután Nessi Pál országgyűlési képviselő heves beszédet mondott a Tisza-kormány ellen. Az egyetemi ifjuság huszonötös bizottságra ezalatt a délutány-utcai Hatvány-venedéglőben gyűlésezett és megállapította az egyetemi ifjuságának az ellenzék népgyűlésen való részvételét. Az ifjuság magáévá tette Pázmány előterjesztését és elénekelte a Kossuth-nótát és a Himnuszt.

4 szociálisták és az ellenzék.

Annak a tárgyalásnak, amely Polányi Géza a szociáldemokrata pártvezetőség közt tegnap folvát, ma tudódott ki a negatív eredménye. A szociálisták nem hajlandók attól a szándékuktól elállani, hogy holnap ugyanazok délután két órákor tartassék meg népgyűlést. Polányinak ama kérdésére, hogy gondoskodtak-e arról, hogy holnap a két tüntető körmenet közt ne támadjanak összeütközések, kurtán azt felelték:

— Belső intézkedéseinkről nem adunk felvilágosítást!

Itt írjuk meg, hogy a holnapi eseményeknek egyik válságos mozzanatává a szociáldemokrata tömegnek a keresztény-szocialistákkal való esetleges összeütközése válhat. Az a hír, hogy a szövetség ellenzék — nyilván a szociáldemokraták dezavuirálása végett — hivatalos közreműködésre szólította fel a keresztény-szocialistákat, szenvedélyes elkeseredést szült emezek körében. Ha bevállik az a hír, hogy a függetlenségi pártkör előtt a munkás-kör nevében egy keresztény-szocialista is beszélni fog, akkor heves összeütközésre kerülhet a sor a két tömeg között.

Megfogott fenyegetések.

Néhány lap azt írja, hogy Barabás Béla esaladjának egy tagját a napokban az utcán valaki arra figyelmeztette, hogy ha Barabás lemegy a nagyváradi ellenzék népgyűlésére, ott le fogják löni. Állítólag más ellenzéki képviselők rokonai is kaptak ugyanilyen figyelmeztetést. Ezzel szemben a M. T. I. Nagyváradról a következő táviratot küldi: A budapesti hírlapok abbéli jelentése, hogy Nagyváradon ellenzéki képviselők ellen merényletet akarnak elkövetni, városzerte nagy derűtlenséget keltett. Az effélekéről itt senki sem tud semmit.

A vidék.

A holnapi napon az egész ország megmozdul, hogy állást foglaljon a politikai kérdésekben. Tiltakozó népgyűlések lesznek:

Hódmezővásárhelyen (szónokok: Endrey Gyula és Bedőházy János); Nagy-Lakon (szónok Nagy Sándor; Kecskeméten (szónokok: Barabás Béla, Rakovszky István, Bathányi Tivadar gróf, Hellebronth Géza); Temesvárott (Lendl Adolf, Günther Antal, Bartha Miklós); Kisteleken (Kelemen Béla és Nessi Pál dr.); Szegeden (Bánffy Dezső báró, Hentaller Lajos és Polezer Jenő); Sárospatakon (Eötvös Károly és Olay Lajos); Hajdu-Nánáson (Rákosi Viktor); Dabason (Benedek János); Kaposvárott (Kapotefly Jenő, Zboray Miklós, Egy Béla); Békés-Csabán (Molnár Jenő, Kecskeméthy Ferenc); Békés (Kecskeméthy Ferenc); Halason (Babó Mihály); Ósóngrádon (Kölcsey László és Samassa János); Szolnokon (Pozsgay Miklós, Molnár Ákos, Madarász Imre); Makón (Justh Gyula); Monor (Sümei Vilmos és Gabányi Miklós).

Kassa város törvényhatósági bizottsága ma délután rendes közgyűlést tartott, melyen az ellenzék napirend előtt indítványt nyújtott be, melylyel Tisza gróf miniszterelnök és Perczel házelnök eljárását helytelenítik. Ez indítványra 20 bizottsági tag névszerint szavazás elrendelését kérte s ezzel szemben az állandó választmány azt javasolta, hogy a közgyűlés az indítvány felett napirendre térjen. A közgyűlés hét szavazattöbbséggel az indítvány felett napirendre tért. A karzatot összegyűlt jogászok zajongani kezdtek, mire a főispán a közgyűlést felfüggesztette s a közgyűlés többi tárgyait hétfőre halasztotta.

Torján ma a szövetség ellenzékének népgyűlést tartottak, melyen határozatot hoztak az obstrukció letérése ellen. A gyűlésen Bedőházy János, Miksa Imre, Sebess Dénes és Vertán Endre képviselők beszéltek. A gyűlés résztvevői a Kossuth-nóta éneklésével oszlottak szét.

Verece város törvényhatósága ma Zákó Milán főispán elnöklote alatt közgyűlést tartott. A közgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

Verece város törvényhatósága üdvözli Tisza István gróf magy. kir. miniszterelnök úr ó nagyméltóságát a parlament munkaképességének és a többség elvének megóvása érdekében az országgházban kifejtett erőles tevékenysége alkalmából, biztosítván ó nagyméltóságát, hogy kész az obstrukció elemek ellen felvett küzdelemben törvényes hatáskörön belül támogatni.

A miniszterelnököt és a szabadalvúpárt elnökét ma a következő helyekről üdvözölték a szabadalvú pártívek: Felhéc, Zsebely, Nagyszentmiklós, Allios, Privigyé, Nagykirikinda, Temesremete, Gerjenyes, Varadia, Temesgyarmat, Cservenka, Gödöllő, Csaca, Jászapáti, Hódmezővásárhely, Szatmár.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, november 26.

Nem először történt tegnap, hogy japán részről az Erlungsan és Szungzsusan erődök címűveinek és árkaiknak bevételét jelentették. Csak az volt az új a táviratban, hogy az oroszok birtokában most már csak ennek a két erődnek a mellvéde maradt. Rövid idő kérdése még, — így táviratozzák Tokióból — hogy mind a két erőd teljesen a japánok hatalmába kerül. Az a hír nem először jut hozzánk japán forrásokból, de valószínű, hogy nem is utóljára. Mert minden jel arra vall, hogy a hirtudós forrása inkább a japánok türelmetlen áhajtása, mint a valóság. Nincs erődítés, amely bevehetően, és a legerősebb várnak is út az utolsó órája, ha elfogy a védő csapatok élelme és löszere és nem érkezik idejekorán a fölmentő sereg. De Port-Arthur eddigi ostroma azt bizonyítja, hogy az oroszoknak ez az exponált vára ostrommal alig vehető be és addig tartatja magát, amíg védő serege élelemmel van

ellátva és löni bir és amig bátor parancsnokuknak, Stösszel tábornoknak sikerül a katonákban mai szellemüket ébrentartani. Szóval, Port-Arthur nem fog előbb elesni, mig csak az utolsó lehetőség a megvédelmezésének el nem enyészik. De ha elesik is Port-Arthur vára, feladatát teljesítette. Feltartoztatta az ellenséget teljes tíz hónapon át, óriási veszteséget okozott neki emberben és hadiszorben egyaránt, lekötött 60—70.000 japán katonát, akkora sereget amely egysébként Mandzurijában a japánoknak döntő túlsúlyt biztosíthatott volna, és egy flottát, amely időközben bevehette volna Vladivosztokot. Port-Arthurt a japánok bevehetik, eleség és löszerihiány megadásra kényszeríthetik, de azt a harci dicsőséget, melyet védői majdnem egyévi kemény harcban szereztek maguknak, sem elvitatni sem kisebbiteni nem lehet.

Port-Arthur ostroma.

London, november 26.

A Morning Post levelezőjének azt beszéltek Sanghaiban, hogy az orosz ágyuk Port-Arthurban tüzelésüket beszüntették. Azt hiszik, hogy a várat védő helyőrség a löporraktárak legutóbbi lekövetkezett felrobbantása folytán löszerihiányban szenved.

A Standard tokiói levelezőjének távirata szerint Port-Arthurból odaszállított orosz hadifoglyok azt beszéltek, hogy Stösszel tábornok már belátta, hogy a további ellentállás hiábavaló volna és hajlandó lett volna, hogy a további hibávaló véráldozatot elkerülje, kapitulálni, de Szmirnov tábornok, a liaotiesani erőd parancsnoka, aki sohasem tudott Stösszellel megférni, a kapitulációt ellenezte. Szmirnov állítólag megígérte a cárnak, hogy az utolsó csepp véreig fog harcolni.

London, november 26.

A Berliner Lokalanzeiger-nek táviratozza tokiói tudósítójá: Ideérkezett jelentés szerint a japánok Port-Arthur előtt nagyot haladtak előre. Az előkészületek már be vannak fejezve a 36 láb magas Lungsau-erőd elfoglalására. Az ostromágyuk a vár felel részét bombázzák.

Berlin, november 26.

Tokióból táviratozzák: Itt meg vannak győződve, hogy Port-Arthur ostromában nagy fordulat készül. A főerődök megocetromlásához megették az előkészületeket.

A mandzsuriai harcok.

Pétervár, november 26.

(Hivatalos.) Kuropatkin 25-iki távirata jelenti: Tegnap a két szemben álló hadsereg olykor-olykor tüzelé ágyuival és puskával egymás sáncmunkájára és a néha felbukkanó csapatokra. 25-én éjjel és ma semmi különös sem történt.

Kuroki és Stösszel halálhíre.

London, november 26.

Mukdenből jelentik: Kínai emberek az orosz főhadiszállásra azt a hírt hozták, hogy Kuroki löctestét Inkauba szállították.

Páris, november 26.

Az Echo de Paris szentpétervári távirat alapján a leghatározottabban megfogolja Stösszel tábornok halálhírét. A halálhír onnan keletkezett, hogy néhány napja egy táviratot juttattak Port-Arthurból Tiencsinbe, amely alá nem Stösszel, hanem Kondratenko neve volt alá írva. Ebből a hírből és Stösszel tábornok megselesülésének hírből következtették azt, hogy Stösszel tábornok meghalt.

A balti flotta.

London, november 26.

A balti flottának a szeptember-csatornán való átmenetekor rendkívül szigorú és eddigelő pártatlan orvossági intézkedéseket tettek. A port-saidi rend-

frónok nagy lovascsapattal a csatornapart mentén végiglovagolt, miközben az orosz tábornagyai hajó torpedó-üldöző és cirkáló-hajók mögött lassan vitorlázott Suez felé. Ez alatt az egész idő alatt teljesen elzárták a csatornát kereskedelmi és más hajóktól. Suezben az ott lévő angol hadihajók tisztjei meglátogatták az orosz hadihajókat. Port-Saidban japán titkos ügynökök nézték az orosz hajóknak elindulását. A *Daily Mail* értesülése szerint az orosz hajóknak legközelebbi állomása Madagascár.

Suez, november 26.

A *Suissej Veliki* nevű orosz hajó éppen érkezett a helyi kikötőbe. Az angol *Hermione* cirkáló 13 lövéssel üdvözölte, amire a *Suissej Veliki* felelt. Majd a *Narva* nevű sorhajó következett, melynek zenekara egymásután játszotta az angol, egyiptomi és francia himnuszt.

Suez, november 26.

A kilenc orosz hadihajó az éjjel a Keszérű-tavon horgonyzó hadihajóknál maradt, mert a villamos világitással való továbbmenetelt, mint veszedelmes feladattá. Az egész hajóhad közeledik és ma délig szintén elhagyja a csatornát.

A hulló incidens.

London, november 26.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Pétervárról, hogy ott hétfőn teszik közzé a ma Pétervárt az észak-tengeri események dolgaiban megkötött egyezséget. Most tanácskoznak azon, hogy formálisan hívják meg Franciaországot és az Egyesült-Államokat.

Francia rokonszenv.

Páris, november 26.

A nacionalista újságok gyűjtést indítottak, hogy Stöszel számára díszkardot, felesége számára pedig ékszert vásároljanak. A portarthur-i helyőrség összes életben maradó katonái emlékérmét kapnak.

Előfizetési felhívás.

A *Budapesti Napló* t. olvasóihoz, akiknek előfizetése december elsején lejár, azt a kérést intézzük, sziveskedjenek előfizetésüket mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésében zavarok álljanak elő. Az előfizetések megújításának megkönnyítésére mai számunkhoz postai utalványokat csatoltunk, amelyek már a *Budapesti Napló* új kiadótulajdonosának címére szólnak s amelyek szerint tehát az előfizetések ezzel a címzéssel küldendők:

A magyar

kiadóiroda részvénytársaságnál

A BUDAPESTI NAPLÓ

részére:

A *Budapesti Napló* egész évre 14 K — fill.
Félévre 7 K — fill.
Negyedévre 3 K 50 fill.
Egy hónapra 1 K 20 fill.

HIREK

Budapest, november 26.

— **As udvar Gödöllőn.** József Ágost főherceg és Angusta főhercegnő ma reggel 9 órakor Gödöllőre érkeztek s a pályaudvarról egyenesen a szentkirályi erdőbe hajtottak, hol halotvadászat volt. A király is résztvett benne kíséretével együtt. A főhercegi pár este 9 órakor visszautazott Budapestre.

— **Királyi kihallgatás.** A miniszterelnökség hivatalosan tudatja, hogy a király egyelőre még

csütörtökön, december elsején és hétfőn, december 5-én Budapesten legfeljebb kihallgatás fog adni. Az előjegyzést délelőtt 9 órától déli 1 óráig a kabinetirodában (budai királyi vár) végzik.

— **Tisza István Bécsben.** Mini felhívatalosan jelentik, Tisza István gróf miniszterelnök vasárnap este Bécsbe utazik. A kormányelnökkel együtt az osztrák fővárosba utaznak a magyar gazdasági minisztériumok vezetői is. A magyar miniszterek részt fognak venni azon a közös miniszteri konferencián, melyet hétfőn délután a külügyminisztériumban fognak megtartani a Németországgal kötendő kereskedelmi és vámserződés tárgyában. Tisza miniszterelnököt ez a bécsi útja akadályozza abban, hogy a bihari megyei szabadalvúipártnak hétfőre kitűzött gyűlésében résztvegyen. Csütörtökön azonban a kormányelnök meg fog jelenni a *győri* szabadalvúipárti gyűlésen, ahol politikai beszédet mond a szitnecifőrl. Tisza István gróf Győrben Laszberg Rudolf gróf főispánnak lesz vendége.

— **Aranyos-Marót a kormánynál.** Bars vármegye székhelyének, Aranyos-Marótnak mintegy 40 tagból álló küldöttsége tisztelt meg a délelőtti a miniszterelnöki palotában gróf Tisza István miniszterelnökkel, Ploss Sándor igazságügy- és Lukács László pénzügyminiszterrel s átadta a három miniszternek a város diszpolgáiraiva történt megválasztásukról szóló fényes kiviteli okleveleket. A küldöttséget Ambrosy István báró, főrendiházi tag és Klobusiczky János, a kerület országgyűlési képviselője vezették s résztvett a küldöttségben a város egész intelligenciájának és polgárságának képviselője. A miniszterek nevében Tisza István miniszterelnök válaszolt Kosztolányi Aurél ötvözlő beszédére. Ezuttal is hangsúlyozta, hogy azért kellett Léváról Aranyos-Marótra áthelyezni a pénzügyigazgatóságot, mert a törvény megkívánja, hogy a pénzügyi igazgatás székhelye a vármegye székhelyén legyen.

— **Majorossy püspök halála.** Kalocsáról látvározták, hogy Majorossy János címzetes püspök az éjjel hetvenhárom éves korában meghalt. A kalocsai káptalan nagyprépostja volt és Császka érsek halála óta mint vikárius kormányozta a negy egyházmegyét. A megboldogult az egyházpolitikai harcok idején tünt föl, amidőn vehemens beszédet mondott a reformjársulatok ellen. Az új rend életbe léptetése óta azonban a néppárt nem számíthatott aktív közreműködésére.

Aldobron született. Egerben, a kalocsai szeminariumban és a bécsi Pázmáneumban tanult s két évi képlánkodás után az érseki udvarba került. Haynald bíboros nagyon kedvelte s az ő pártfogásával Majorossy gyorsan emelkedett az egyházi hierarchiában. Mint tinnini címzetes püspök, Majorossy tagja lett a főrendiháznak is, melynek 1885 óta a katolikus világi főpapok közül csak két olyan tagja van, aki nem megyéspüspök: a tinnini püspök és a vranai perjel; az előbbi címet rendszeren a kalocsai, az utóbbit pedig a zsigrábi káptalan nagyprépostja viseli. Majorossy nagyon jótkony ember volt s alapítványaival nagyon sokat javított a nyugdíjas papok helyzetén. Néhány napja betegeskedett tüdőgyulladásban és az éjjel elszlítottta e földről a halál.

— **Szociáldemokraták a vármegyeházán.** A szociáldemokratikus eszmék térfigyelésére jellemző, hogy a mostani megyei választások során két helyen is választották szociáldemokratákat a megyei képviselőtestületekbe. Köztük van Achim András földbirtokos, akit virilista jogon választottak meg Békéscsabán. *Szegevár* községből pedig három újjászervezett párti szociáldemokratái küldtek a csongrád megyei képviselőtestületbe Vig Miklóst, Rácz Pált és Majszák Mátyást. Kitűnik ebből a szociáldemokratiának vidéken való nagy térfigyelése. Ez az első eset, hogy szociáldemokraták bejutottak a vármegyeházára.

— **II. Rákóczi Ferenc nyugvóhelye.** A Műemlékek Országos Bizottsága újjászervezése óta ma tartotta első ülését Forster Gyula báró elnöke alatt. A bizottság ezuttal azt a kérdést vitatta meg, hogyan helyeztessenek el Rákóczi Ferenc és hívei hamvai a kassai székesegyházban. Beható eszme-

cere után, amelyben Thaly Kálmánon kívül, ki az ügyet rendkívül érdekes és alapos előadásban fejtegette, a bizottság számos tárgya vett részt. Az albizottság javaslatának elfogadásával egyértelmű megállapodás jött létre. Amellett is állást foglaltak, hogy a szárfokig Rákóczi korának megfelelő stílusban terveztessek. A megbízandó művész feladata s kötelessége lesz az emléket a templom architektúrájának és díszítésének összhangjába beilleszteni.

— **Őrök Roosevelt.** Az Egyes. Á. Á. amok elnöke a st. louis-i világkiállításra utazik. Az amerikai rendőrség okulva *Mac Kinley* tragikus halálán, olyan óvintézkedéseket tett, mint nyilvánvalóan az orosz cárt körülveszik utazás közben. New-Yorkból távirtozta, hogy a vasut vonalat 2000 főnyi katonaság szállotta meg már tegnap és lépésről-lépésre megvizsgálta a párt s a hidakat. Az elnök különvonata előtt, épp úgy, mint az orosz cáré előtt, egy *lokomotív jár* és maga a különvonat meg volt tömve titkos rendőrökkel. A kiállítás területére ma és holnap nem bocsátanak be senkit, aki csak a legkevésbé is gyanús.

— **Nagy alapítvány.** Gróf Károly Sándornak, a magyar gazdák vezérének nemes elhatározásáról ad hírt egy est lap. A gróf hat esztendő át évi tízezer koronát ajánlott föl a *gazdaszövetség*nek, falusi gazdakörök és népkönyvtárak alapítására. Elhatározásáról az alábbi levélben értesítette Darányi Ignácot, a Magyar Gazdaszövetség elnökét:

Nagyméltóságú Elnök ur!

A Magyar Gazdaszövetség nagyfontosságú hivatását véden tekintetbe és mikédszének mind szélesebb alapon való kiterjesztését tartván kívánatosnak, ily irányú fejlődésének előmozdításához a magam részéről is hozzájárulni óhajtok az által, hogy jövő 1905. évi január 1-től számítandó hat évre, tehát 1910. december 31-ig terjedőre a Magyar Gazdaszövetség részére mindenkor az évr elefőn esedékesse váló évi 10.000 korona, azaz tízezer korona segélyt ajánlok fel, amelynek a fentjelzett határidőre való kiszolgáltatására örökösimeit is kötelezem. Ezen adományom által lényegileg a gazdaszövetség nagybirtokosok szoros terjesztését célozván, azt ahhoz a feltételhez kötöm, hogy annak teljes összeget a Magyar Gazdaszövetség gazdakörök és olvasókörök létesítésére, illetve felügyelésére és irányítására a Magyar Gazdaszövetség alapszabályainak megfelelőleg használja föl. Elvárom, hogy a Magyar Gazdaszövetség s tekintetben *magyar nemzeti és szabadlevű demokratikus fejlődésünk* követelményeinek meg fog felelni, ugyancsak, hogy a kisbirtokos érdekekben oly birtoknoktíktat for követni, mely a birtokos az ő tulajdonában mezeősíti, valamint hogy a kisparos és a munkás javára oly intézményeket fog mindenkor pártolni, amelyek ezeknek a gazdasági existenciáját is az eddiginél jobban biztosítják. Abban a reményben adományozom a fentjelzett járulokot, hogy a Magyar Gazdaszövetség népközi etikai színvonalát emelve, a közművelődést fokozva s a szövetkezésekre buzdítva, ott fog élni és hogy eddigi irányától el nem térve, a haza s a kis existenciák érdekében továbbra is teljes odaadással fog működni. Ezek után, kérem, fogadja Nagyméltóságod kiváló tisztelettel őszinte nyilvánítását. Budapest, 1904. november hó 12.

Gróf Károlyi Sándor.

— **Vágó huszárképe Nagyváradon.** A nagyváradi honvédhadapródiskola, mely gazdag berendezésére nézve messze földön ritkítja párját, a napokban a kormánytól remek ajándékot kapott; egy 40.000 korona értékű festményt, Vágó Pál kolosszális kompozícióját, mely a magyar huszárság történelmi apothozisát ábrázolja. A festmény tulajdonképpen az 1900-iki párisi világkiállítás magyar történelmi pavillonjában a huszártérmet ékesítette.

— **Uj világkiállítás Párisban.** A párisiak felbuzdulva az 1889. és 1900-iki kiállítás sikerén, alig várják, hogy minél hamarabb ismét nemzetközi kiállítást rendezzenek Párisban. Minduntalan kisérletet tesznek arra nézve, hogy a kereskedelmi minisztert arra kéri, hogy meőbb újabb világkiállítás rendezésére határozza el magát. A francia kereskedelmi miniszter azonban, mint Párisból jelentik, a kamara kereskedelmi és iparügyi bizottságban ma kijelentette, hogy a kormány mindeddig nem hozott határozatot az újabb kiállítás időpont-

Az angol férfiruha-bérlet a legjobb ruhazkodási rendszer. Prospektust küld. **Deutsch F. Károly**, Bpest, Andrassy ut. I. em.

járd, de szinte legfőbb csak arról lehet szó, hogy 1930-ban, a köztársaság ötvenéves évfordulóján, rendezzenek kiállítását.

Kardorff emlékiratai. Kardorff, a hírhedt indítványozó, akit az utóbbi napokban nem egyszer hasonlítottak össze *Dániel* Gáborral, mint egy német újság jelenti, emlékiratainak egybeállításával van elfoglalva. Kardorff ma hetvenhetedik évében van s a hét évtizedről tapasztalatokban gazdag pályára tekinthet vissza. Parlamenti működésének idején oly sok kiváló államférfival állott szoros barátságban és összeköttetésben, hogy emlékirataiban a politikai történet érdekes adalékát várják. Reánk néve ezek az emlékiratok ma kettős érdekességgel bírnak, mert hisz Kardorff hírhedt indítványa ma felette aktuális, ha másért nem, az összehasonlító házzsábrányozás tudományja szempontjából. Mert ma már van ilyen disciplina is.

Ibsen végőri. Ibsen Henrik, a halhatatlan, mint *Krisztianióból* jelentik, ugyáltszik elérkezett földi pályafutásának végére. Tegnapelőtt este az amagy is súlyosan beteg költőt egynásután kétszer szelűtése érte, úgy, hogy az éjszakát eszméletlenül töltötte. Csütörtökön szívós természetére újra föllélekerekedett a végső harcban. Magához tért, sőt a délutánt az ablak mellett álló karosszékekben téltette, ahol már hónapok óta üldögél s ahonnan *Krisztianió* népe meg szokta bámulni reggelienként. A nagy költő estig jól érezte magát, de aztán hirtelen *szívgyöngöség* fogta el, ágyba kellett fekdünie s orvosai aggodalommal figyelték vergődését, amelyből egyértelműen azt a szomorú következtetést vonták le, hogy a nagy költő végőri felé közeledik. A halokló ágyát nagyszámú rokonság veszi körül, miattal odalent az utókon tömegbe verődve várják az emberek a betegszobából kiszivárgó híreket. Ugy lehet, a közel órákban a halhatatlan szellem elszáll az emberiség köréből s Európa népe fájdalommal fog utána nézni az elszálló léleknek, amely új alapokra fektette erkölcsi életünket, művészfunkciókat s mely oly sokszor megrázott nagy igazságával és oly sokszor földerített lelke kincseinek gazdag sugaraival.

A szualiztika köréből. A mai napon új estílap jelent meg Budapesten. Az új lap címe *A nap*, felelős szerkesztője *Braun Sándor*, főmunkatársa pedig *Ábrányi Emil*. A lap szép formáival, a sablonoktól eltérő eredetiségével, élénkségével s hangjának finomságával tűnik ki.

Ritka lelet. Londonból jelentik, hogy egy vidéki kastélyt a minap a biztosító-társaság ügynökei átvizsgálták, mert a kastély tulajdonosai biztosítani akarták ingatlanukat. A vizsgálat alkalmával állítólag egy eredeti *Romney* képet találtak. A kastély tulajdonosai nem tudták, hogy milyen értékes kincsét rejtgetnek s így potom áron átengedték a pompás képet az ügynököknek, akik aztán ötezer font sterlingért adták el az értékes leletet.

A Magyar Pestalozsi Társaság ma délután tartott Havas Gyula dr. nyug. tanfelügyelő előadása alkalmával előadást. Az előadást megköszönő *Benedek Sándor* közigazgatási bíró tett jelentést arról a megfogadtatásról, melyben *Berzevics Albert* kultuszminiszter részvételével a társaság küldöttségét, amikor az átnyújtotta neki dísztagasági oklevelét, a miniszter hangsúlyozta, hogy szintén ürvend a társaság törekvéseinek és a maga részéről azok előmozdítását, támogatásával elő fogja segíteni. Ezzel kapcsolatosan *Bartha Péter* titkár bemutatta a miniszter közölni levélét, melyben *Berzevics* kijelenti, hogy mindenkor élénk érdeklődéssel kíséri a társaság működését s a társaság munkálkodásából a jövőben is részt kér magának. A felolvasásokat *Schön József* nyitotta meg, ki „A munka hatása a tanuló gyermek életére” címen tartott székfoglaló előadását, utána *Szentgyörgyi Lajos* társasági elnök hosszabb beszéd kíséretében indítványozta, mondja ki a társaság, hogy a népoktatási törvényjavaslat nemzeti irányú szakaszai ellen indított hazafiatlan nemzetiségi mozgalomok elítélésére a társaság többek hozzájárulása után lelkesedéssel tette magáévá *Szentgyörgyi* indítványát.

A japán herceg ékszer. St.-Louisból azt jelentik, hogy *Fusino* japán herceg már elvesztettnek hitt ékszerai megkerültek. Az érdekes az, hogy magában a szállóban. A rendőrség most folytatja

a nyomozást, de eddig nem találta magyarozatát sem a rejtélyes eltűnésnek, sem pedig annak, hogy mikép került meg az ékszer.

Ranavalo királyné férjhez megy. Nyolc éve, hogy a franciák véres küzdelem után és nagy áldozatok árán meghódították Madagaszkár szigetét a malgások birodalmát. *Ranavalo* királyzat pedig Tananarivoból, az ország székhelyéből Algírba internálták. A királyne, aki még alig harminc éves s európai arcvonás, csinos asszony, a franciák megkedvelték festéken jókedvéért, bohémas allurjéért. A kormány nagy övjáradékot biztosított számára, amelyből fejedelmileg megélhet. Néhány év alatt a szép Ranavalo egészen kiművelődött, a most azt táviratozzák Algírból, hogy férjhez megy *Garnier* francia ügyvédhez. Érdekes, hogy az *Amamur ez-király*, akit szintén Algírba internáltak, csak a napokban házasodott; felesége pedig francia leánya lett.

Nagy tűz egy érseki palotában. Az oltműzi érseki palotában, mint Olmützből táviratozzák, tegnap reggel nagy tűz pusztított. A tűz az ebédteremben ütött ki, ahonnan részben meg tudták menteni a butorokat és festményeket, de az ebédlő felett levő négy szoba teljesen elhamvadt. A tűzoltók csak nagynehezen tudták elfojtani a tüzet.

Heltai Jenő felolvasása. Heltai Jenő, az ismert népszerű költő ma este felolvasást tartott a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületében. Elmeséskönyvéből csak egy szórta a kedves, derűt, modern meséket s hogy az érdekenyebb ifjú lány lelkek se maradjanak gyönyörűség nélkül, szolgált egy kosárka izes, friss verssel is. Így aztán végességig taps, derűltség és melegség tette intímmé a népszerű költő változatos előadásait. A felolvasás után társasvácsora s végül tánc is volt hajnalig.

Humbert Teréz megőrül. A múlt években oly nagy felhést keltett *Hubert-Crawford* botrányának a hősnője, *Humbert Teréz* a reucsi fogházban megőrült és legközelebb átszállítják egy elmeegógyintézetbe. *Humbert Teréz* még börtönben is újabb nagy üzleteket tervezett és részben kielégített hitelezőitől vagyonának rongcsaira újabb kölcsönöket akart felvenni. Szándékait azonban a francia kormány megghisította az által, hogy a nyomozási és üldözési költségekre százezer frankot ezimított fel és ennek az összegnek erejéig igényét a csodótömegre bejelentette. A nem várt csapásra „a nagy Teréz” megőrült.

A mostoha apa szerelme. A Csokonai-utca 10. szám alatt véres dráma játszódott le, amelynek szereplői: *Tóth Károly* ezénkereskedő és mostoha leánya, *Köcsö Mária*, aki mostoha apjának fejét egy fejszéccsapással vesélyesen megsebesítette. *Köcsö Mária* 28 éves napszámos asszony, kilenc évvel ezelőtt férjhez ment *Horváth István* napszámoshoz *Ságodon*. Ugyanekkor ment férjhez *Köcsö Mária* özvegy anyja is. Csaplusztán egy *Tóth Károly* nevű mezőőröz. *Köcsö Mária* házassága azonban boldogtalan volt, mert férje, *Horváth István* rosszul bánt vele, ütötte-verte, úgy, hogy megszókött uratól s visszaköközött mostoha apja, *Tóth Károly* házához. Ezzel kezdődik a véres dráma tulajdonképpen első felvonása. A tizenkilenc éves, szemrevélt menyecske csakhamar lángrolbantotta mostoha apjának, *Tóth Károlynak* szívét, aki a fiatal asszonynak udvarolni kezdett és szerelmi ajánlatokkal ostromolta. A menyecske eleinte visszautasította ezt az udvarlást, de amidő mostoha apja fenyegetésre fogta a dolgot, — ugyanis azzal fenyegette, hogy csúffá teszi, leharapja az orrát — sikerült a menyecskeket bünye csábítani. A menyecske elpanaszolta anyjának a mostoha atya gaszágát, de azonban, akarva-nem akarva túrta a büns viszonyt, mely aztán hónapokig zavartalanul folyt. *Köcsö Mária* végre megudorodott ettől az állapottól és visszament férjéhez *Ságodra*. De férje, aki időközben megtudta feleségének bűnét, elűzte őt házából; mire a menyecske Budapestre jött s elszegődött eselőnek.

Tóth mihelyst megtudta, hogy mostoha

leánya Budapesten van, nem nyugodott, míg végül eladta mindenét, ami volt, pénzre tette kis földjét is és feleségével felutazott a fővárosba, ahol a Csokonai-utca 10. szám alatt szénüzletet nyitott. Mostoha leányát itt magához fogadta és a már megszakadt büns viszonyt újból folytatták, amelyből gyerek is született.

A menyecske azonban itt is megudorodott mostoha atyjától és újabb szerelmi viszonyt kezdett a nála alkalmazott szenezelvénygyárral, *Jackli Györggyel*. *Tóth Károly* egy alkalommal meglepte a szerelmeseket, amidőn csökölöztek, amire *Jackli* elkergette, mostohaleányát pedig alaposan elverte. Ettől a perelőt kezdve már a féltékenységgel is üldözte *Tóth* a menyecske s napirenden volt közöttük a leghevesebb veszekedés. Tegnap este is csunyán összekaptak. A menyecske szemébe mondta mostoha atyjának, hogy utálja, gyűlöli s szabadulni akar tőle. *Tóth Károly* ez annyira megindította, hogy drámai jelenetet rögtönzött. Fejét egy favigótőhöz hajta, rákúllott a leányra:

— Vágd le a fejem, ha már nem szeretlek!

A menyecske pedig kapott az alkalmon, hogy megszabaduljon gaz mostoha atyjától. Nem is gondolkodott soká, hirtelen felragadott egy fejszét és annak fokával olyat csapott mostoha atya fejére, hogy az eszméletlenül terült el a földön. Aztán a VIII. kerületi kapitányságra ment *Köcsö Mária* s ott e szavakkal jelentkezett:

— Megöltém a mostoha atyámat!

Az ügyeletes rendőrellenő letartóztatta, a megindított vizsgálat megállapította, hogy *Tóth* nem halt meg, azonban életveszélyesen megsebesült. Elszállították a Rókus-kórházba.

Réz Mihály felolvasása. Az Országos Magyar Szövetség ma este 6 órakor tartotta a Váci-utcai új városház közgyűlési termében megnyitott felolvasó- és vita-estélyét. Az első előadó *Réz Mihály* volt, aki a magyar kultúrának a nemzetiségi kérdéshez való viszonyát fejtegette. Az előadó abból az alaptételből indult ki, hogy az idegen kultúrának a leghatásosabb ellenszere a magyar kultúrának minél belteresebb fejlesztése; ennek eszköze pedig a kulturális decentralizáció. Ennek keresztvitelére ajánlja a budapesti egyetem hallgatói egy részének a vidékre való kitelepítését, a kaszinóknak kultúrtenyezőkké való emelését s a tanulási könyvszert, úgy mint ő nevezi: a kulturális védkötelezettséget. Az élvezetes előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Uj játékszergyár. Békéscsabáról táviratozzák: Ma ünneplésen felavatták az új, teremtett játékszergyárt. Az ünneplésen jelen volt *Lukács György*, főispán. *Sztorónyi József* miniszteri tanácsos, *Zsibinszky Mihály* államtitkár, *Vigh Albert* az országos ipariskola főigazgatója és számos vidéki előkelőség, valamint a város tanácsa. A gyárat a kormány és a város támogatja és áruit egész Európába és Amerikába exportálják. A vendégek tiszteletére délbén banket és este tüzijáték volt.

A bécsi oryilkos házaspár. Párisból táviratozzák, hogy a Klein házaspár ma injútt el Párisból és holnap érkezik a svájci határra.

(X) **Zoltán-féle csukamájolaj** tépereje nagy, könnyen emészthető, kellemetlen szaga, ize nincs. Úvegeje 2 kor., a *Zoltán* gyógyszerüzletében, Budapest, V., Szabadság-tér.

(X) **A „Szönyeg-othonnak** lapunk mai számában megjelent hirdetésére különösen felhívjuk az érdeklődők beesés figyelmét.

(X) **Női fehérneműk** divatos, szolid kivitelben, mérsékelt, szabott árak mellett kaphatók *Kunz József* és *Társá* cégnél (Budapest, V., Deák-tér 1.). Mennyasszonyi kelencgék állandóan megtekinthetők.

(X) **Csak néhány csepp!** Szívlejlak meg ezt az intést a régóta kiűnően bevált *Maggi-féle* leveles és ételízesítő használatánál. „Sok” befolyásolja ezen kitűnő konyhaségészder hatását melynek egy háztartásban sem szabad hiányozni. Takarékos használatnál meglepő eredményt mutat fel. A leggyengébb leves, mártás, főzelék stb. néhány cseppel azonnal jóízű kap.

Czipőfelsőrészt, bőrrut, tapakát, czipészkekét és szerszámot, czipőfenyos-to-cramei és aprotourakat, mindemelő a legjobb gyártmány legelőcsöbön szállítja **Gyöngy Sándor** bűrés, czipőfelsőrészt-gyár Budapest, III. Tavasz-utca 1. Képes árjegyzék ingyen.

(x) Gyönyörű tolelt asztal nyert egyik szép-
ségéről ismert művésznek fogadásból. Ugyanis az
által használt Akácia-öröm, puder és szappan vol-
tak a legelőkeltebb színpadoké. Valódi minőségben
kaphatók Krieger-féle Korona-gyógytárban, Buda-
pest, Kálvin-tér.

(x) Több mint 20 év óta áll fenn Tetschén
A/E városban a Bergmann és társa illatszár és
szappangyártó cég, mely gyártmányai által nemcsak
Magyar- és Ausztriacsországban, de más külföldi álla-
mokban is óriási sikert aratott, különösen kiemelend-
ő a Bergmann-féle Liliomtejt-szappan, mely a kezét
és arcbort hófehérré és bársny puhává teszi. A
Bergmann-féle eredeti Shampooing Bay Rum ma
már minden jobb házbán nélkülözhetetlen és a fod-
rászok már hajápolásra nem is használnak más
szert, mint a Bergmann-féle eredeti Shampooing
Bay Rumot. Bergmann és társa cég gyára a Tets-
schen a/E város egyik látványosságát képezik, mely-
lyet egy idegen sem mulaszt el, hogy meg ne te-
kintsen.

(x) Eredeti Mikulások Kertész Tódornák.

Az első vér.

— Véres tüntetés az egyetemen. —

Budapest, november 26.

Véres tüntetés színtere volt ma a tudomány-
egyetem csarnoka. Régi baj az nálunk, hogy mikor
a politikuskok veszeksznek, az ifjuság teleszívja
fiatal lelket olyan hangulatokkal, hogy gyakran vé-
rel kell megfizetnie tüzes lelkesedését. A mai tünte-
tés azzal kezdődött, hogy délelőtt 10 órakor vagy
két-száz egyetemi hallgató összegyűlt az aulaiban és
követelte, hogy a rektor nyitassa ki az egyetem-
tér főkaput, amely az utolsó tüntetésekor becsapódott
az ifjak mögött, úgy hogy a szerb-utcai kapu iga-
zolvány felmutatása mellett juthattak csak be az
egyetem épületébe.

Közben felhangzott az elmaradhatatlan Kos-
suth-nóta is és mikor látták az ifjak, hogy se a
kiabálásnak, se a tüntetésnek nincs fogantaja, el-
határozták, hogy deputáció útján kéri föl a rektort
a főkapu kinyitására. Tíz fiatal ember Mihályi Lajos
vezetése alatt fölment a rektorhoz. Demkó György
azt válaszolta, hogy az ifjak kérelme tárgyában nem
tud és nem akar intézkedni és csak annyit ígért meg,
hogy az ügyet az egyetemi tanács döntése elé ter-
jeszti, mert az rendelte el a főkapu bezárását is.

Az ifjuság méltatlankodva értesült a rektor
válaszáról és nagy lármával hangzott a folyosókon
és az utcán e kiáltás:

— Pfff rektor! Abcug rektor.

Nemskóra Jászszentgyörgy belvárosi kapitány
vezetése alatt nagyszámú gyalogos és lovasrendőr
jelent meg az Egyetem-téren.

Az alatt az ifjuság egy része bevonult a
doktoravatásra, nagyobbik része pedig egy első-
emeleti és másodemeleti tanteremben gyűlt össze
ahol előadásnak kellett lennie, de az ifjuság zajon-
gása miatt elmaradtak. A tanterem ablakai az
Egyetem-térről nyílnak s mihielyt az ifjuság meglátta
a rendőröket, vérszemeket kapott és előbb gunyolódott
rajtuk, majd tintatartókat és széndarabokat dobáltak
le a rendőrségre. Egy széndarab eltalálta a ve-
zenyőlk Jászszentgyörgy kapitányt is.

Erre a kapitány elrendelte, hogy *be kell vo-
nultnia a rendőrségnek az egyetemre* és le kell tar-
tózni a dobálókat. Erre a statutum alapján for-
málhat jogot, mely megengedi a rendőrségnek, hogy
bevonuljon az egyetem falai közé, ha onnan belülről
bántalmaznak.

Laky és Fasing felügyelők vezetésével negyven
őnyi rendőrsapat vonult be az épületbe, Jászszentgyörgy
kapitány pedig sietett a rektorhoz, hogy megkérje
őt az ifjuság lecsillapítására. A rendőrök felügyelőik
vezetésével a második emeletre siettek föl s ott a
folyosón meglátottak a tanterem ajtóit előt, mert
ezeknek a termeknek az ablakai nyílnak az Egyetem-
tér felé.

Erre az egész épületből összesereglett ifjuság-
ból kitört az elkeseredés és irózatosan ordítottak:

— Benn van a rendőrség az egyetemen!

Óriási konsternáció keletkezett az ifjuság kö-
zött, a diákok rettene és lármá közepette berontot-
tak a diszterembe a rektorhoz, ahol éppen befejez-
ték a doktoravatást és hangosan követelték, hogy
parancsozzák ki a rendőröket az egyetemről. A ren-

dőrök főn a második emeleten csöndben állottak,
s csak akkor nyultak kardjukhoz, amikor a harmad-
dik emeletről az előadásokról lejövvő ifjak közül az
egyik odaugrott Laky felügyelőhöz s azt kiál-
totta neki:

— Ki innen nyomorult próbákat!

Erre meg akartak ragadni, amire az egyetemi
hallgató teljes erejéből arcul ütötte Lakyt. A fel-
ügyelő, mivel az egész ifjuság támadolag lépett
fel, most már kardot vezényelt. Kiss János dr.
hittani professzor, aki szintén ekkor jött le a har-
madik emeletről s látva az óriási kavargást, két-
ségbeesetten kérte Fasing felügyelőt, hogy távozza-
nak az épületből, de akkor már lehetetlen volt a
veszekedést meggátolni.

Kivont kardul fűtétek ki a rendőrök a folyo-
sóról a diákokat. Eközben tizenkét diák súlyosan
megsebesült a legkomolyabban Nagy Lajos joghall-
gató, akinek fejére életveszélyes vágást mert egy
rendőr.

Mig fönt vagdalóztok, lenn a diszteremben
nagy pánk ütött ki a közönség soraiban is, amely
a doktoravatásra jött el s igyekeztek kifelé a terem-
ből. Még nagyobb lett az elkeseredés, amikor a
rendőrök a tüntető diákok után lejöttek az első
emeletre. Éktelen szitkok ropködtek a rendőrök felé
s kevésbé mult, hogy Jászszentgyörgy kapitányt, aki a
rektorral akart étekezni, meg nem verték. Végre
be tudott jutni a rektorhoz a kihez berontott az ifju-
ság is és ismét hangosan követelték a rendőrség
eltávolítását.

— Kaszavotnak bennünk, noagság uram!
Revolvert rántottak ráuk! Le akartak löni bennün-
ket. Megbotoltak itt az egyetem falain belül!

A nagy lármában és dulakodásban a folyosón
a rektor csak nagynehézsen juthatott szöhoz, miután
már megkérte a rendőrséget, hogy távozzék. Vég-
telenül sajnálja — uymond, — hogy ez a dolog meg-
történt, hanem valószínű, hogy az ifjuság szolgálta
rá ismét az okot. A rektor eme kijelentésére ismét
rettenetes kavargás keletkezett az ifjuság között s
erősen követelték az elátéteit a veszekedésben meg-
sebesült társaikért. A rektor végre nagynehézsen meg-
nyugtatta őket s a jelenlévő tanács tagok is kijötték
az ifjak közé és csendességre kóreltek. Hosszabb
beszédet intéztek hozzájuk Lacy és Heccsás István
professzorok, Zsembery István dr. és Mihályi Lajos,
k vezeték, Tanyi Endre, a bölcsészek segítő egye-
sületének elnöke, amire nagynehézsen megnyugodtak
s a tanács tagjaival és az ifjusági vezetőkkel kivo-
nultak az egyetemről. A sebesültek ápolására a
mentők részéről kivonult Városzek Győző dr., Ha-
dovits dr. és egy sereg asszistens, akik legelőbb is
Nagy Lajos másodéves joghallgatót látták el segély-
lyel. Bekötötték a többieket is. A tüntetésen esett
sebesülések hírére kivonult az egyetemről Dollinger
Gyula orofessor is egész asszisztenciájával, azon-
ban már nem akadt dolguk. A rendőrség az ifjak
közül többet letartóztatott. A tüntetés hírére a kul-
tuzminisztériumból lesietett Tóth Lajos min. taná-
csos, akinek jelenlétében az egyetemi tanács rend-
kívüli ülést tartott.

(Egy joghallgató elbeszélése.)

Egy egyetemi joghallgató, aki csöndes szem-
tanuja volt a véres incidensnek, így mondta el a
dolgát:

Ma délelőtt mit sem sejtve mentünk az egye-
temre előadást hallgatni. Tíz óra körül némi zaj
hallatszott. Néhány egyetemi hallgató, méltatlankod-
dok azon, hogy a rektor a főkaput többszöri kérésre
sem nyitatta ki, rágyújtott a Kossuth-nó ára. A ren-
dőség ekkorra már teljesen körülvette az egyetemet.
Még a kis kaput is bezárták s csak 12 órakor egy
tanárunk közbenjárására juthotunk ki. A bennekedt
hallgatók a termekben maradtak. Ekkor a VII. számú
term ablakán, hol Schwarz Gusztávnak kellett volna
előadást tartania, egy hallgató jelent meg s érthe-
tetlen szavakkal kiáltott le az egyetem-téren álló
rendőröknek. M.kor másodszer jelent meg az ablak-
nál, a vezénylő rendőrtiszt a lentállók hallatára fel-
kiáltott:

— „Ezt a kutyaszidót rég figyelem!”

Pár perc múlva az illető fiatal ember ismét
megjelent és állítólag szívet dobott a rendőrökre. Mi,

akik a közelben álltunk, a szívet nem láttuk, leese-
sét nem hallottuk, s így „dobalásról” szó sem lehe-
te. S ha igaz is a széndarab esete, csak egy em-
berről lehet szó. S ez a vezénylő tisztnek elegendő
volt. Menten kiadta a jelszót:

— Gyalogság fel!

A rendőrök kivont karddal rohantak be az
egyetem épületébe, s ott ártatlan, minden tüntetőtől
távol álló embereket megkardapoztak. Szemtanuk
meséli, hogy Gajári Odón fiát, ki alkalmasint
nem ellenzéki, szintén fejbe vágták. Egy fiatal em-
berrel, kinek ma volt az egyetemen promóciója s
frakkban, ciúnderben jelent meg, s így bizonytal-
a tüntetésnél egyéb gondja volt, szintén jutott a vágá-
sokból. Az is a mai nap egyik sebesültje.

Délután ismét csoportosulás volt az Egyetem
közül; a rendőrség sértegetése miatt előállították
Müller Rezső, Sült József és Rédnér Aladár jog-
hallgatókat. Délelőtt Schaeffer Győző és Pálcsy Fe-
renc bölcsészeket és Singer Arnold joghallgatót von-
ta felelősségre a rendőrség.

(A sebesültek.)

Az egyetemi véres tüntetésben a mentők négy
sebesültnek nyújtottak segítséget. Nagy Lajos 19
éves joghallgató a fején szenvedett 10 centiméter
hosszu kardtól vágott sebet. Dénes Árpád 23 éves
átlami tisztviselő a fején szenvedett 5 cméter kard-
vágástól eredő sebet. Kéri Sándor egyetemi hallgató
fején 10 centiméternyi kardvágástól származó sebet
találtak.

A sebesülteket saját kérelmükre nem vitték
kórházba. Több sebesülés is történt, de ezek a kli-
nikán kerestek segítséget.

(A rektor nyilatkozata.)

Tudósítónk az est folyamán fölkereste az
egyetem rektorát Demkó György dr. professzort, aki
így nyilatkozott e ötte:

— Nagyon fájdalmasan letek meg a törté-
nek. Tudtam az ifjuság izgatott hangulatáról, de azt
hittem, hogy a mai nap is botrányokkal tarkiva ugyan,
de ártatlanul fog elmúlni. A történetekre senki sem
gondolhatott. Bizonyítja az is, hogy én is csendben
megtarthattam két tanórámat és a doktoravatásom is
résztvehettem. Ismétlem, azt hittem ártatlan haza-
fias nótázásnál nem lesz egyéb, utólag értesültem
arról, hogy az ifjuság tényleg erőszakos eszközökhöz
nyult és köszén darabokat dobált le az utcára. Az
ifjuság most olyan, mint a darázs, amikor kiveszik
a fészekből, csip, rug, zuz. Sajnálom a történetek.
Kár volt provokálni a dolgot.

Az egyetemi tanács már foglalkozott a mai ese-
ménnyel és elhatározta, hogy a további intézke-
désig az egyetem zárva marad.

(Az egyetemet bezárták.)

A mai sajnálatos tüntetések miatt a tudor-
mányegyetemet bezárták s az előadások bizonytalan
ideig szünetelni fognak. Az egyetem bezárásáról,
amit a tanács határozott el, a következő rövid kis
hirdetményt bocsátotta ki a rektor:

A tudományegyetem központi épüle-
tében véghezvitt máj rendezvények fogytán
további intézkedésig az egyetem szerb-
u cai kapuja is állandóan zárva tartandó. Buda-
pest, 1904. november 26. Demkó György,
rektor.

SZÍNHÁZ, ZENE

György ur. A Nemzeti Színházban ma
egy igen kedves egyfelvonásos került bemutatásra:
Széllősi Zeigmond György ur című vígjátéka. A
novelláiról Széllősi ismertjük. Kielezett finomság
jellemzi munkáit, amelyek mindig magyar levegőt
lélegzenek és rendszeren magyar miliőben játszanak.
Előnyösen emeli őt ki sok fiatal magyar író közül
az, hogy nyopsnak 422 magát a magyar népiélet és
magyar életszokások megtekintésénél s erősen euró-
pai szemüvegen keresztül nézi őket. Mint vígjáték-
író, még ha csak egy rövid egyfelvonással jelen-
kezett is, máris érezhető, hogy ugyanazzal a kielez-
zett finomsággal és ugyanazzal az elfogulatlan

vagy mondjuk alkalmazkodásra módosított látó-képességgel rendelkezik s hosszabb lélegzetű dolgokban is nagyon jó dolgokat fog produkálni. Ez a kis apróság csak annyit mond el, hogy egy fiatal asszony, akit valahogy megütött a híres modern nővilágának az áramlata, ennek az illetőtől kissé elválva. Azt akarná, hogy valami különös dolog történjen életében, — például, hogy a férje nagyon, de nagyon féltékeny legyen rá. Meg is vesztegeti ezét Cecsét, György urfit, egy fiatal és könnyelmű jogászegényt, hogy neki anonim szerelmes levelet írjon. De György ur, aki tíz forinttal megvesztegethető, másik tíz forintért el is árulja a férjnek a dolgot, aki aztán okos szavakkal kigyógyítja nejét beteges ábrándjaiból. Ennyi az egész mese, mesteri módon felépítve kedves és végtelenül ügyes dialógusokkal. De erkölcsi lényege igen komoly: a családi élet józan és becsületes filozófiája, amely férges vízzel igyekszik leönteni a modern dráma-theoriák perverzitását. Az előadás friss volt és egyre vidám hangulatot árasztott a nőtér felé. *Cecse* alakos és flegmatikus férj volt s *Alszeghy Irma* igen bájos és bohó feleség. György urfi szerepét *Rózsahogyi* játszócska pompásan és ragyogó humorral. A közönség számtalanszor tapsolta ki a három szereplőt és a sikeres szerzőt. (b. m.)

Calvé. Calvé, a párisi opera világírú primadonnája ma este a budapesti elegáns közönségnek is bemutatkozott. Décsi vendégzereplése után nagy hírnév előzte meg idejövését és a művésznőről irt és elmondott sikereiben valóban nincsen semmi túlzás. Műsorát Feliciannak egy áriájával kezdte, amelyet fuvola kísért. Már az első ütemek után ünnepi hangulatban és feszült érdeklődéssel figyelte a közönség hangjának csodálatos színt és azt a bensőségeljes, a művek szellemét minden tekintetben kifejező éneket, amely versenyre kelt a fuvola hangjaival is és a versenytől győztesen nem a fuvola került ki. Mégis úgy véljük, hogy a leghíresebb Carmennek a színpad az igazi eleme. Csapongó temperamentuma és azok a gesztusok, amelyeket éneke közben alkalmaz, mindig elárulják a kiváló művésznőben azokat a tulajdonságokat, amelyek őt első sorban a színpadra predestinálják. Így *Massonet* Heródiás áriáját igazán páratlan zsenialitással adta elő. Azok a trillák és azok a fejhangok, amelyek minden fekvésben egyformán briliánsak, egyaránt meglepők és elbűvölők. Ugy meglepő a magas hangokat, hogy azokat a legprecízebben játszó hegedűs sem tudná tisztábban kihozni. A Carmenből énekel ariát meg pláne olyan temperamentummal és erővel adta elő, hogy szinte ütemre tört ki a frenetikus tapsvihar és a publikum nem nyugodott addig, míg néhány ráadásal meg nem töltötte a hivatalos programját. Érdekes egyéniséget jellemzi, hogy még e ráadások előadásában is eltér a sablontól, amennyiben éneke előtt bejelenti előadandó műveinek címét és szerzőjének nevét is. — *Buchtele Jan* szintén közreműködött a hangversenyben. Azokkal az apróságokkal, amelyeket előadott, nem bizonyult ugyan valami elsőrangú hegedűsnek, de egy Paganini darab precíz eljátszásával részszolgált a közönség tetszésére. (L)

Az Operaház Igazgatóságának sikerült *Calvé* asszonyt egy vendégzereplésre megnyernie. December 1-én, csütörtökön lép fel *Calvé* a Carmen című szerepében, mely a művésznő legtekélyesebb alakítása. Ez előadást a bérlőkre való tekintettel bérletfolyamán rendezik. Jögyek elővételi díj nélkül, máfól kezdve válthatók a jegypénztárnál és a jegyirodákban a következő felemelt helysárok: *Pályó*, földszinti vagy I. emeleti 80 korona, II. emeleti 11. szám 60 korona, II. emeleti 1—3-ig 40 korona. — Tálalások I—III. sor 20 korona, IV—X. sor 15 korona, XI—XVI. sor 12 korona, XVII—XIX. sor 10 korona, II. em. páholyülés I. sor 10 korona, II. sor 5 korona. — III. em. erkélyszék I. sor 8 korona, II—IV. sor 6 korona, VI—IX. sor 5 korona, III. em. zártszék I. sor 5 korona, II. sor 4 korona, III—IV. sor 3 korona.

Pálmay Ilka a Népszínházban. A Népszínház szombaton, december 3-ikán a „Magyar Színház” szerzők Egyesülete” alapjának javmra előadja a „Pillangó kasszony”-t és a „Szemes legény, szemes leány” című operettet. Vidor Pál igazgató megnyerte erre az estére Pálmay Ilkát vendégnek, a művésznő mindkét darabban azt a szerepet játssza, amelylyel annak idején a Várszínházat segítette a darabok jubileári előadásához.

Huszárvér. A Magyar Színház legközelebbi újdonsága *Máder Rezső*nek, a m. ki. Operaház igazgatójának „*Huszárvér*” című operettje lesz, amelynek szövegét Stein és Landsberg nyomán Ruttkai György és Mérei Adolf fordították. Máder operettje előjátékából és két főlőnőből áll. Az előjáték egy kis garnizóban játszik a huszárszínházban. Az első felvonás színlelye a Globus menettjegy-iroda, a második egy zenészkassza. Az igazgatóság a „*Huszárvér*” bemutatóját péntekre december 3-ikára tűzte ki. Péntekig minden este Herlay bájos zenéjű operettje, a „*Fecskefészék*” kerül színpadra.

A Lúcsai fehér asszony délután. A Faragó Jenő által elismert sikerrel feldolgozott Jókai színmű a hét mindkét vasárnapján a Népszínház műsorán lesz s így alkalma lesz a délutáni előadás közönségének is arra, hogy a ritka fényvel kiállított látványosságot mérsékelt helysárral megtékinthesse.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Liptóvárosi Kaszinó művészestéje. A Liptóvárosi Kaszinó december 3-án, szombaton kezd meg művészestéinek sorozatát. *Suggia Guilermina* ujonnan feltűnt gordonka-művésznő és *Avimondi Vittorio*, a mindenütt ünnepeztetett plazs énekművész lesznek az estély külföldi vendégei, míg a hazai művészetet *Kiss Klára* kasszony, a zeneakadémia múlt évi záró hangversenyén feltűnt énekesnő fogja képviselni. A belpolgjegyeket szerdán és csütörtökön, december elején 6—8 óra közt adják ki. A hangversenyt tenest követi.

A Kisfaludy-társaság e hónap 30-án délután 5 órakor rendezes havi ülését tartja a Magyar Tudományos Akadémia képes termben, a következő tárgyszorozattal: 1. Folyó ügyek 2. Euripides Hippolytos, székfoglaló *Csengeri János* r. tagtól. 3. Nemo, magyar történelmi opera, *Zichy Géza* gróf r. tagtól. 4. A figyelmes férj, elbeszélés *Berczik Árpád* r. tagtól. 5. Az első század, költemény *Bárd Miklós* vendégtől. A felolvasásokat a tagok zárt ülése követi.

Nyitlér.

A karácsonyi nagy vásár
női divatkeleme-áruházamban megkezdődött.
Mintákat vidékre készséggel küldök.
DRAMMER ÖDÖN
Budapest, V., Bécsi-utca 11.

Gyógyintézet „Meerscheinschloss”
GRÁZ
Egész évben nyitva. Szabad orvosvizitáció. Egész panasz, Sz. gorn egyenlő kezelés és olcsóság.
Felvételtelnek: kőbetegnek, bélsajogok, gödölög, lázasodók, hisztid- és diétúra, ezektőló kura.
Dr. A. Wittek, Graz, Merangasse 26.
Telefon 504.
Gyógykezel hátrgerincz és végtáog görbületését, zaugorodott és lúdtálap, valamint az ízületi lobok minden fajtáját stb. Saját műterem **Hessing-féle corsettek** és készülékek számára. Prospektus ingyen.

Ugy az olasz valamint az amerikai kettős könyvvitelben teljesen jártas,
hosszu évi gyakorlattal bíró mérlegképes könyvelő, ki kitünő német levelező és gyorsíró is ajánkozik
óránias könyve önek.
Ajánl. L. S. osimire Pest, VI., Savva. 28., a. 17 kerületnek

Eladó
Gyönyörű ponyy-fogat: egy pár csinos apró ponyy-ló és alig használt díszes koca (vagonnente hosszúsékkal hat gyermek, vagy négy felnőtt számára, továbbá levehető tetővel (parillon). Czim „Ponyy” jellege alatt a kiadóban.

Sirolin
KAPKÖZ NITŐSÉG GYÓGYÁSZÁSÁRA A. S. Z.
A LEGKIVÁLÓBB TANÁROK ÉS ORVOSOKTÓL AJÁNLVA
TÖBŐB AJOK A LÉGZŐSZERVEK IDŐT KATARRHUSAI
SCRHOPHULUS, INFLUENZA ELŐL VALÓAN CSAK EREDETI DÍSZESER

E rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A régi bűn. Tizenöt évvel ezelőtt — 1889. október 27-én — a pestmegyei *Hévis* községben holtan találtak meg *Lukács Mihály* jómódu gazdát. Lukács átvágot nyakalnak fekküdt ágyában. A szoba ajtaja és ablakai belülről zárva voltak. A jelekből arra következtettek, hogy Lukács öngyilkosságot követett el. A halott felesége, *Könczöl Klára*, ugy adta elő a dolgot, hogy férje az előző estén szokás szerint részegen tért haza a kocsmából és magára zárva szobája ajtaját, mindjárt lefeküdt. Mikor ő hazament, zárva találta a lakást és hiatalan zörgetett, férje nem engedte be. Végül is kénytelen volt egyik szomszédjánál éjszakára meghuzódni. Reggel, mikor ismételen hiába zörgetett az ajtón, értesítette a község elöljáróságát, mely aztán fölnyitatta. A községben voltak néhányan, akik nem hitték, hogy Lukács öngyilkosságot követett volna el, hanem azt rebesgették, hogy felesége, tudták azt, hogy egy Főthi János odaváló legénynek a szeretője, — tette el láb alól Lukácsot. A vizsgálat a helyszíni szemle alapján megállapította az öngyilkosság fenforgását s így ama gyansított hír is elnémult. Alig temették el Lukácsot, özvegy maradt fiatal felesége, *Könczöl Klára* férjhez ment Főthi Jánoshoz. Tizenöt évig éltek békeségben. Az utóbbi időben azonban Főthi beleszeretett egy falubeli leányba és ettől kezdve megbomlott a házibéke. Főthiek naponta civakodtak s Főthi kijelentette, hogy inkább elvállik a feleségétől, de a leányt nem hagyja el. Az asszony ezen kijelentés után szó nélkül elment hazuról s feljött Budapestre s a pestvidéki törvényszékhez, dr. *Aczel* vizsgálóbíró előtt felderítette a már feledésbe ment bűnesetet. A vizsgálóbírónak elmondta, hogy első férjét Főthi János, aki annak idején 1880-ban szeretője volt, ölte meg s azon éjszakán miután véres tettet elkövette volt, a kemencén át távozott a házból. Azért nem volt gyanus az öngyilkosság annak idején. Dr. *Aczel* vizsgálóbíró erre táviratilag megkereste a gödöllői csendőrséget Főthi János letartóztatása iránt; őt is és a feleségét vizsgálatai fogságba helyezték s az ügyészség megindítja ellenük gyilkosság büntette miatt a bűnvizsgálatot.

TAVIRATOK

A bécsi magyarok üdvözlöte.
Bécs, november 26. A Bécsben élő magyarok körében mozgalom indult meg, hogy innét december 1-én *Győrbe* ránduljanak és üdvözöljék *Tizza István* gróf miniszterelnököt, aki ezen a napon Győrben tartózkodik. A bécsi magyarokhoz intézett felhívás holnap jelenik meg.

Az orosz alkotmány.
Pétervár, november 26. *Mirszky Szajjapolk* herceg belügyminiszter átadta a cárnak a zemsztvo-kongresszus határozatait. A cár állítólag hajlandó ezeket a határozatokat megfontolag tárgyalni tenni és hir szerint csak jelentéktelen változtatásokat fog rajtuk tenni. Ennek a jelentésnek ellene mond az a körülmény, hogy az orosz lapoknak még mindig neha szabad írni a zemsztvo-kongresszus tárgyalásairól.

KÖZGAZDASÁG

Az ipartörvény revíziója.

Budapesti, november 26.

Hieronymi és az ő munkatársai, egy látszik, nemcsak a maguk ígéreteit veszik komolyan, hanem az elődeikét is. És ha aztán adoptáltak egy ígéretet, a beváltásául ugyan csak sietnek. Ilyen adoptált ígérete a kereskedelemügyi miniszternek az ipartörvény revíziója is, amelyért előtte már öt miniszter ajtaján kopogtatott az ország iparosvilága. Az öt közül legalább három meg is ígerte már egy esomé deputációzó, képviselő egyesületnek, kongresszusnak, iparkamarának és ipartestületnek. Azonban ezek az ígéretek a miniszteri ígéreteknek abba a kategóriájába tartoztak, amelyek nem egyebek udvarassági formuláknál. Aféle blanketta-ígéretek, amelyek készletben vannak a nagyurak asztalán, csak ki kell őket tolni a deputáció és a kérelem mineműségé szerint. Es egyszer csak az történt, hogy az ipartörvénynek majd két évtized óta követelt és több, mint másfél évtized óta ígért revíziója hirtelenben komoly ígéretté vedlett, ma-hónap pedig már komoly valóság lesz. Azzá kell lennie, ha minden úgy marad, amint eddig van. Pedig hogy Hieronymi Károlynak ez immár komolyan eltökélt szándéka, annak ismét nyomatékos bizonyítékát kaptunk egy kötetben, amely maga is elég nyomatékos. Harmadik kötet annak a nagyszabású munkátannak, amelyekkel a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Sztierényi József miniszteri tanácsos az ipartörvény módosítását előkészíti s amelynek alig néhány hónappal ezelőtt jelent meg a hazai joganyagot egybefoglaló első és második kötete.

A most megjelent kötet címe: *Kivánságok és javaslatok*. Amint ez a cím is mutatja, az ipartörvény módosítására nézve az ipari és egyéb szakegyesületek, kereskedelmi és iparkamarák, országos iparkongresszusok s egyes ipartestületek és munkásszervezetek részéről az évtizedek során felmerült kívánságokat, valamint egyesek által kidolgozott törvény- és szabályrendelet-tervezeteket tartalmazza. A gazdag és kimerítő anyagot ebben a kötetben is úgy csoportosította a szerkesztő, mint az előző kötetben, vagyis a készülő ipartörvény címei és fejezetei szerint, amelyek a következő főkérdések körül csoportosulnak: az iparüzés, iparoktatás, munkásszervezés, ipari szervezet, ipari bírságok. Az anyag elrendezése ugyanolyan világos, tömör, könnyen áttekinthető, mint az első két kötetben és ugyanarra a biztos kézre, élénk szívre, lelkiismeretes szellekőre, szorgalmas pontosságra és a roppant matéria fölött való föhéttelen ualkodásra vall, amely az első két kötet egybeállítását jellemezte. Ha jól esett látnunk a bevezető kötetekben a legislatóris munka anyagának gondos egybeűjtését, és feldolgozását, most kétszeresen jólesik tapasztalnunk, hogy ennek a roppant anyagnak szédítő tömegében különös gondot választottak össze és tették mérlegre a szakörök kívánságait és javaslatait, amelyek között akárhány arról tesz bizonyosságot, hogy van feltámadás még az eltemetett petíciók számára is.

Hogy érdemes volt-e feltámasztani, az a kérdés nem egynek az olvasásánál feltámad bennünk. De hiszen a nagy részülés csak ez után következik és amint nem volt végleges az eltemetetés, azonképpen emeljük, nem lesz végleges a feltámadása sem sok-sok olyan idénak, amely a törvényekkel husz év óta — szültése óta — elégedetlen iparosok czereinek leponyájában támadt életre. Mindenesetre jól esik látnunk, hogy a közvélemény minden rétegének ezavitt físzeteleit fogadják immár odafőnn és becsületesen mérlegre vetik. És azt a törvényalkotó munkát, amely ennek a becsületes szellemnek az urulna alatt folytatódik, bizalommal kell kísérsnünk.

Hogy az eredményével meg lesznek-e elégedve a kézműiparosok czerei, akik — mutatja a *kivánságok köteté* — nagyon is sokat kívánnak és nagyon is sokat, szinte mindent várnak ettől a reformtól: az már kérdés. De ez a kérdés nem is fontos, mert hiszen egészen

biztosra vehetjük azoknak a családásait, akik az ipar egész jóvendőjét, boldogulását, felvirágzását egy törvényről teszik függővé, amelyek végre is csak az adminisztráció irányítása a feladata. Az iparnak pedig fontos, de nem egyetlen érdeke a jó ipari adminisztráció.

De akár mint lesz is, egy már most is egészen bizonyos és ez az, hogy az új ipartörvény igen komoly, nagyszabású és becsületes munka lesz. Ennek új dokumentumát köszöntjük a most közzétett kötetben. És bizodalommal várjuk a folytatását. Azzal a bizodalommal, amely megilleti a komoly elkötelezettséget, a becsületes akaratot s a nagyratörvést, egy ilyen korszakos törvényalkotás első két alapfeltételt.

(s. a.)

A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesülése szerint *Marjanovits N. Testőrök* lazarevaci cég ellen a belgrádi törvényszéknek csőd nyitottat (bejelentés nov. 25., felszámolás nov. 27. régi naptár szerint)

Az „Anker” élet- és járadékbiztosító társaság (Magyarországi képviselőseg Budapest, VI. Deákter, Anker-udvar) 1904. október havában benyújtott a társaságnál 703 ajánlat 4.366.021 K. biztosítási összegre és kiállítottat 657 kötvény 3.923.589 K. összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.174.893 K-át és elhalozás folytán bifizetett 290.295 K-át. A január-október havi időszak alatt benyújtott 7243 ajánlat 43.062.206 K-ra és kiállítottat 6449 kötvény 37.016.616 K-ra. Ugyanezen időszakban díjkerít 14.317.794 K-át vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 2.781.519 K-át fizettek ki. A társaság vagyona 1903. december 31-én 150 millió K., biztosítási állomány 521 millió K., halálbiztosok és esedékesség vált elévési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 261 millió K. fizetettett ki.

Vásárcsarnok. (Vámös és Brúsz. hatóság közvetített) üzleti jelentése november hó 26-áról. Az enyhére fordult időjárás károsan befolyásolta az elmúlt hét forgalmat, ma már azonban ismét keményebb az idő és tur's hidegre van a hűtés, minálul jövő hétre élénkebb üzleti forgalom várható.

Az árk alakulásáról a következőkben számolhatunk be:

Hűsültek: nagy hozatalok mellett az összes huszműlték ára hanyatlott, mai árak vidéki marhasus eleje 50—70, hátulja 70—90 fillért jegyzett kgként. Olívó borjúk bórben, hosszan súly levonás nélkül 80—100 fillér kgként — Sertésok szabványú I. rendű 1.—106. II. rendű 92—1.—. Korona legja minőség szerint. Lehúzott sertés hus I. 90—104, II. rendű 80—90 fillér kgja. Tiszta kezelt fehérbőrű szopás malacok kgja 120—140, másodrendű 100—110 sültök 20 kgmíg 110—120 20 kgfól 80 kgig 100—100 kgja. Juhús kgja I. 50—60, II. 30—40 fillér. Hazai sonkát 170—180, lapocsa 150—170 fillér kgj. — Vadfélékben daedra az árak harvatalásának a beérkező tételek gyors elhelyezését találnak és ezen cikkben énkézet folyik. — Mai árak: szarvas 64—68, dámvad 60, vaddisznó 60—90, 62 110—120 fillér kgja. Szarvas szőrű nagy fejlett nyulak darabja 2.20—2.30, helytelenül kezelt, 1.00—2.— korona, fegyely párja 140—160, fácán párja 4—5.— korona. Vadfélékből minél tömegesebb felküldést ajánljuk. Elő baromfi rántani való eszírke I. 2.—2.60, II. 1.40—2.— tyuk 2.—2.60, kacsa hizott 4.—5.— sovány 2.80—3.—, lud hizott 10—16.— sovány 4.—5.— korona páronként minőség szerint. — Végott baromfiiban csendesebb az üzlet, az időjárás ismét kedvez a szállításnak, miért is nagy mennyiségek felküldését ajánljuk. — Mai ár teljesen hizott I. szepen tisztán kezelt ludakét 116—120, II. rendűt 108—114 fillér volt előkelté. Jéce pulyka 100—120, nagy pulyka 100—110 fillér kgja, eszírke I. 2.—2.60, II. 1.40—180 ponlart 2.—2.60, káppan 3.60—4.50 korona. — Tojás: megbízhatóan friss telt tojásban állandó az árúhiány, meszes tojás iránt is élénk az érdeklődés, az ilyenek egész vagyonként 50—60 ládával fagymentesen csomagolva való felküldését ajánljuk. Ma I. megbízhatóan friss telt árú 96—98. gyengébb minőségű 90—92, 35 meszes 78—80, apadt 84—86, piszkos 88—90 koronát jegyzett eredeti ládájuként. — Tejeművekben változatlanul szállár az üzlet, a beérkező tételek azonnali elhelyezésre találnak, miért is nagy mennyiségek felküldését ajánljuk. Ma I. szövetkezeti tea-vaj 2.40—2.50, jó friss főzö vaj 180—190, friss tehénúré 20—24 fillér kgként minőség szerint — Gyümölcsfélékben almból nagyok a felhozatalok, elsőrendű válogatott fajalmáért 32—40, I. pogácsa, ponykó, király és bílint almáért 24—28, II. fogves almáért 18—20, ömlesztett kevert almáért I. 10—12, másodrendűt 6—8 korona volt elérhető 100 kgként. — Körte állandóan kis mennyiségben érkezik, miért is nagyon magas árak vannak érvényben. I. válogatott fajkörte 70—80, II. 50—60, főzőkörte 20—24 korona 100 kgként. A szállításnak fagymentes csomagolás mellett rendszeres

folytatását ajánljuk. — Dió I. 40—44, II. 24—32 korona 100 kg. — Mézben a vevők szükségleteiket a karácsonyi vásárra most szerzik be, miért is itt az ideje, hogy mézészteket eladásra felküldjék, ajánljuk nagy tételek minél előbbi felküldését, miután jelenleg az árak is nagyon jók. Ma I. pergettelt akác-mézért 90—94, koronát fizettek 100 kgként. — Burgonya most már szákolva, számozott fagymentesen vagyonban szállítható, tekintettel a beállott fagyokra, válogatott egészséges, nagyon gumós rózsáért 8.—, ugyanilyen sárgáért 8.50, fehér burgonyáért 4.40—4.80 koronát fizetnek 100 kgként vaggontételekben való eladásnál. — Vöröshagyma szállár áronkon talál vevőre, ma szép makói faj egészséges fagymentesen csomagolt vöröshagymáért 18—18.50 korona érhető el mmként vaggontételekben. — Déligyümölcsben állandóan rakárt tartunk, rendeléseket utánvétellel mindenkori prima árúban pontosan teljesítünk. Mai árak 300-as citrom 7.—, 260-as citrom 7.40 200-as narancs 7.— 300-as narancs 8.— 360-as narancs 7.50 korona ládként.

Petroleum. (Hesz Izidor és társa cég jelentése a „Budapesti Napló” részére.) A téli idény beálltával az üzlet menete igen élénk. Az árak nem változtak. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 45.60, orosz 3 csillagos petroleum 43.10, biztonsági 2 csillagos petroleum 41.60, elsőrendű standard petroleum 41.60, amerikai csiszárolaj ottani finomítású 64.—, belgrádi csiszárolaj 53.— korona. Az árak 100 kilogrammként készpénzfizetés mellett, 20 százalék göngyűsly az itteni állomáshoz szállítva értendők. — Kékgálic elsőrendű vasmentes 63.—, zöldgálic 8.—, carbolineum I. 14.—, carbolineum II. 13.—, Bacu gépolaj (orosz) 40.—, Oliva gépolaj I. 76.—, Oliva gépolaj II. 64.—, Tovothé gépkénőcs 64.— korona.

Liszt és korpa. A lisztüzlet csöndesen, élénkebb forgalom nélkül folyt le. Sem az eleinte olcsóbb, sem a később emelkedő buzaárak nem bátorították a vevőket, kiknek egyelőre nincs vállalkozó kedvük. Kisebb üzletek mindnap fordulnak elő, de nem felelnek meg az őrles terjedelmének. Az elszállítás elég jó, ami összefüggésben áll a hajózási évad közeledő befejezésével. Aki téteti, az olcsóbb vizitum hozat még lisztet és a malmoct rakétárikat a Duna mentén a téli szükségletre látják el. Az árukban nem volt nagy változás, de a hét első felében az eladók hajlandók voltak engedményekre.

Korpa csendes, a magas árak tovább is tartják magukat és a kínálat gyenge, a készletek megcsappaniak. Sofi vidéken Ausztriából hoztak korpat.

Mai átlagos jegyzések Budapestben: —15.30, 1—14.90, 2—14.50, 3—14.10, 4—13.70, 5—13.20, 6—12.90, 7—12.30 7 és fél—11.—, 8—6.80. Finom korpa 5.80, durva korpa 5.80

Kőbányai sertésvásár. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz páronként 320 kilogramm (feljeli súlyban) 104—105 fillér, fiatal közép páronként 252—328 kgmig terjedő súlyban, 108—109 fillér, könnyű páronként 230 kgmíg 108—109 fillér. Szerbiai: nehéz páronként 260 kg. feljeli súlyban) 108—109 fillér, közép páronként 210—260 kilogramm súlyban) 106—108 fillér. Könnyű páronként 210 kilogramm terjedő súlyban) 104—105 fillér. Sertéslászmák: 1904. évi november hónap 24. napján volt készlet 33815 drb. 1904. november hónap 21. napján felhajtottat 107 drb. 1904. november hónap 25. napján elszállítottat 483 drb. 1904. november hó nap 26. napjára maradt készletben 33490 darab. A hízott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Sertéskonsumvásár. Mai felhajtás 107 darab sertés, 127 drb sültök. Előző napi eladáslan maradvány 882 drb sertés, 189 drb sültök, összesen 889 drb sertés 316 drb sültök. Eladott 411 drb sertés, 31 drb sültök. Mai maradvány 578 drb sertés, 285 drb sültök. A vásár lanyha, az árak hanyatlottak. Következő árak jegyzetlek: Zseirsértés: Öreg II. rendű 280—350 kgig 84 fillér, nehéz 300 kgon felül 92—93 fill-ig, fiatal közép 220—300 kgig 89 fill-ig, fiatal könnyű 220 kgig 76—82 fill-ig, belgrádi sültök 68—70 fill-ig, hízott sültök 72 fill-ig, malacz 72—84 fill-ig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élosúlyban értendők.

Bécsi marhavasár. A mai vesztégarhavasár összesen 187 darab szarvasmarha hajtottat fel. A forgalom nagyon gyeng volt. Árak: Némét hizott ökor 70—80 korona, magyar hizott ökor 64—78 korona mmként.

Áru- és értéktörzs.

— November 26. —

A budapesti gabonakeresede.

Mérsékelt kínálat és korlátozott kereslet mellett készenba változatlan irányzatú volt; elkelt 15.000 q tartott áronkon. A többi cikkek irányzata gyenge forgalom mellett nem változott.

Eladottok:

Buna: Tiszavideki: 800 q, 76 k, 10.50 K 800 q, 79.5 k, 10.50 K 400 q, 81 k, 10.45 k, 2 q, 80.7 k, 10.50 k, 10 q, 80.5 k, 10.40 k, 100 q 80.4 k, 10.37.5 k, 100 q, 80.5 k, 16.30 k, 200 q, 80 k, 10.35 k, 100 q, 80 k, 10.45 k, 10 q, 80 k, 80 k, 10.47.5 k, 180 q, 80 k, 10.30 k, feiseb 50 q, 80 k, 10.60 k, 80 q, 79.5 k, 10.50 k, 100 q 79.5 k, 10.85 k, 1.0 q, 79 k, 10.87.5, 200 q, 79 k, 10.85 k, 100 q, 79 k, 10.35 k 100 q, 79 k, 10.35 k, mind három hónapra.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1904. november 27-én.

NEMZETI

Vén leányok.

Vígjáték 4 felvonással. Írta: J. M. Barrie. Fordította Mihály József.

Személyek:

- Valentine Richarda
- Egy öregecske Tomon
- Isabella Susan
- Phoebe Mary
- Fanny He. retha
- Charl tte Harriette
- Fatty
- Mihályfi Molnár
- Levő Fuzsahegyi
- Gyenes Halász
- Bathori Lánosz
- Y. Márkus Nagy J.
- V. Molnár T. Vízvári
- B. Leukai Paulay
- Jászai

Kezdeté fél 8 órakor.

Déliután mérsékelt helyszínnal:

Az aglegények.

Vígjáték 3 felvonással. Írta: Sardo Victoria. Fordította Ambrus Zoltán

Személyek:

- Morlimer Nádya
- Nautya Mihályfi
- Vannacurtola Vízvári
- Clavieres Gyenes
- C. avanyai He. retha
- T. ács László J.
- Antonetta Csémence Paulayné

Kezdeté fél 3 ó

Heti műsor:

Hétfőn: Cyno de Bergerac.
Kedden: Emigiana.
Szerdén: Evelynőz.
Csütörtökön: Csongor és Tünde.
Pénteken: Vén leányok.
Szombaton: Berzi István.
Vasárnap dé. u. 11 óráig: Vasárnap dé. u. 11 óráig: Vasárnap dé. u. 11 óráig.

TRÁNYA SZÍNHÁZ.

A párisi asszony.

Kezdeté fél 8 órakor.

Déliután mérsékelt helyszínnal:

Japán.

Kezdeté 4 órakor.

Fratelli Deisinger

kavetülönlegességük miatt: Budapest, Anorássy-ut 9., Ferenczok-terel. Királyi bérpalota

Videkre közeleten a Fiumébe szállítunk. Szombaton, december 10-én este 7 órakor a Royal-színházban

JOACHIM

vonó négyes-társulat egyfőn kamara estéve. Jégycs 10, 8, 6, 4 és 2 koronára a „Harmóni” zene- és zongorakereskedésben Va si-utca 20. kaphatók.

Beliczay-féle kávéház.

Van szereződés a t. sz. község és tisztelt barátainak és ismerősöknek tudomására hozni, hogy a Vö. sz. nagy-utca és Szendrő-utca sarkán volt

Kanczler Gyula féle kávéházat

eladtam és a Nagymező- és Szendrő-utca sarkára a mai kor igényeihez képest átalakítva áttelepíttem. Itt: a színház-területen, a legújabb arca, hogy jó barátaim és ismerősök parfogására magamnak, és ezután kerem eme új vállalatomban való támogatásukat. **Hideg buffett. Egész éjjel nyitva. Teljes tisztellel Kanczler Gyula.**

Hétfőn, december 13-án este 7 órakor a „Royal-színház” termében

Bertram

TIVADAR

egyetlen dalestélye. Jégycs a „Harmónia” zene- és zongora kereskedésben Váci utca 20. szám kaphatók.

KALAPKIRÁLY

ismét megnyitja december hóban. IV., Eskü-ut 6. (Klotild palota)

Monogram-művészet remek kivitelben készült a forintra tucatja, saját himnusz és rajzműtermében

KLEIN SAMU Budapest, VIII. ker., Kerepesi-ut 51. sz.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE igazgató

Ma vasárnap dé. u. 4 órakor

Nagy Családi Előadás.

NAKIRI

utolsó előadása. A félteremben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK színdarabok hangversenye.

NYERHETŐ

13 húzás levélkeletti húzás 400.000 K. ZSEBET szanator. sorsjegyek első húzása. 400.000 kor. nyerhető évente tizen-4 db eredeti sorsjeggyel: 3 db Erzsébet szanator. sorsjegy. 2 „ Jászai sorsjegy. 1 „ Bazilika-sorsjegy. 1 „ Magyar vör.-kor.-sorsjegy. 1 „ Olasz vör.-kor.-sorsjegy.

BEIFELD BANKHAZ Budapest, Károly-körút 1. sz. Alapít. 1874.

KORONA

Törlesztéses jelzálog-kölcsönt földbirtokra.

31/2000-os és 4000-s kölcsönt a lehető legelőnyösebb feltételek, mellett eszközök esetleg 3/4 részét eszközöl. Személy hitel katonatisztek, állami és köztisztviselőknél 5-25-ig törlesztési váltóhitel szádnak, kereskedőknek iparosoknak gyárosoknak. Felvilágosítással díjtalanul szolgálók.

Hoffmann Jakab

16 év óta fennálló bankbizományi irodája Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. III. em. 8.

ERZSÉBET-SANATORIUM-SORSJEGYEK!

Első húzás már december 1-én! Főnyeremény: 100.000 korona!

Kapható: 10 db 30 havi 3 kor. 80 fill-es részletfizetős! Egy részletnek, azaz 2.90 koronának, postautóvalányon hoztam való beküldés után azonnal megkapják a 10 sorsjegy számat tartalmazó törvényes részletet, melynek értelmében a végt. minden nyereségre jogosult. — HUZÁS UTAN azonnal kiadunk 50.000 BÉSI ERZSÉBET.

BEIFELD BANKHAZ BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 1. Alapított 1874-ben.

GOTTSCHLIG AGOSTON

udvari szállító cs. és kir. udvari tea és rum raktárak, Budapest, IV., Váci-utca 11. a korona kávéház átellenében és Budapest, IV., Egyetem-ter, az Egyetem-utca sarkán. Üredeti orosz és kínai TEA, Jama чай és braziliai BUN magya és francia COGNAC, LIKÖRÖK, SZILVORUM, KÁVÉ, CSOKOLADÉ, CACAO és TEASÚT MENY le. jobb bevásárlási forra. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Félmillió

kor. nyerhető alant 11 darab sorsjeggyel 5 darab ERZSÉBET-SORSJEGY 9 darab Jászai-sorsjegy 1 darab Bazilika-sorsjegy 1 darab magyar vörös kereszt-sorsjegy 1 darab olasz vörös kereszt-sorsjegy

ÉVENKÉNT 13 HUZÁS! Minden sorsjegy okkellen nyer. Fenti 11 db. sorsjegy eladuk összesen 40 havi 6 kor. 75 filleres részletfizetősre. Már az első részlet be. küldésével kiaduk a sorsjegy sorozat és számat tartalmazó tör. vényes részletet azonnal játékjoggal. Az első két rész let egyszerre való beküldésnél 3-ik részletet ingyen nyugtáznak.

Legközelebbi húzás már december 1-én.

SZALAI és TARSA bankháza

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 12. sz. Ügyndők felvételnek.

CIMBALKOK

5 évi kezesség mellett legjobban és legolcsóbban, REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerelőipén szereshetők be. Budapest, Király-utca 44/56. Harmoniumok iskolák és templomok részére

legújtanosabb árakon. Nagy raktár az összes hangszerek és húrokban. Régi hangszerek vétele, eladása és becseslése. Teljes zenekarok felszerelésének költségvetése, egyimint képos árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Soványság

az egyedül eredménytől kísért szer a Dr. William Hartley tanár amerikai o-tappora. Soványak tartós, szép, felt test-donokat nyerne; hűgycs remek kelet, 6 hat alatt, 10 kék gyapadástori jóállás. Versenygyógyás, idegcs. sápkor ellen és gyomorbetegségeknél nékülz esztelen szer. Kiltitve: Chicago, Berlin, London és Hamburgban. Koszonó levelek minden országból. Ára dobozostul 1 tr 10 kr. hazn. utalással. — Főra: ár: ZEISLER MÖR B. Budapest, VI. 4, Podmaniczky-utca 61, II. 30 B.

Dr. FRIM-féle hülyék és gyengeelméjük

budapesti intézete Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 15-17. sz. a. Felvesz élethosszára is betegeket. Nehézkórosoknak külön osztály. Prospektus ingyen. Díjazás mérsékelt.

Czipőfelsőréz „Király”

Nagy raktárt tart minden fajta felsőrézrekb és készít mértékos különlegességeket **MÁRTON GYULA** czipő-felsőréz gyára Budapest, Gyár-utca 30. (O-torca sarkán). Árjegyeket kívánatra ingyen kü. dök.

Légvona' elzáró hengerek

az ablak- és ajtóféligyek ellőmő-ére. Nincs többé legvona, megszűnik az általa okozott betegségek, meghűlés esz. szárazság. Nagy kltő-nyavag mörta caritas. Köröm, par nem hatol a szobákba. Mindenké azonnal könnyen felülzethető. Legjobb minőség hengerek fozny vagy harna szinben, 120 cm. hozza 20 darab kb. 8 mm. átm., 9 krtőzár, 12 mm. átm., 15 krtőzár.

Kertész Tódornál

Budapest, IV., Kristóttér. Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve

FOGAK

szájpádás nélkül, 3 koronától. — Az általunk készített és Fűrészben első díjat nyert fogorok azonnal megkaphatók és ráadásul különösen használatok, 1 égi fogorok átalakításuk. — Vidékek 12 óra alatt kielégítetnek 10 évi jóállással. Fogorvos: intézet! BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. I. em. Fogorvos: LÖFFLER EMIL. Technikai főnök: GROSSMANN S. Tartós plomák 1 koronától, foghúzás érzéstelenítéssel, koronák. Fogad: reggeli 8-ól este 8-ig. Vasár- és ünnepeken is. — Mör- sékelt árak. — Részletfizetésre is.

MAGGI-FÉLE LEVES-ÉTEL-IZESITŐ

paratlan a maga nemében és régóta bevált az, hogy gyenge leveseknek mártásoknak, főzelkeknek stb. egy pillanat a att meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk.

Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és drogeriában.

Üvegeztetésben 50 fillértől kezdve Eredeti üvegek k legujobban utantottaknak.

Maggi-külfütesek: 5 nagydíj, 29 aran yérem, 6 díszlevelel, 5 fíztelel/díj. Hétszer versenyen kívül, több között az 1889. és 1900-iki párisi vil ájkiállításokon, (Maggi Gyula bírálója)

Robert áruház

Hét fön
Kedden
Szordán

Budapest, Kossuth Lajos-utca 6.

Mig a
készlet
tart

≡ Kivételes árak. ≡

- Teás-csésze, aljjal díszes kárlszbádi 14 kr.
- Teás-csésze, aljjal, finom, kárlszbádi 17 kr.
- Teás-csésze, aljjal, fayenceből, gyönyörű mintájú 15 kr.
- Kávés-csésze, aljjal, kárlszbádi, remek festésű 15 kr.
- Kávés csésze, aljjal, fayenceből, finom 14 kr.
- Tányér, angol fayenceből, duplaerős 9 kr.
- Tányér, színes égetett mintázatal, finom 13 kr.
- Csemegetányér, angol fayenceből, virágos 10 kr.
- Süteménytányér, négyszögletes, fayenceből 19 kr.
- Füles gyermekbögre fayenceből, festett alakzatokkal 9 kr.

- Szalonvirágcserep, angol fayenceből 85 kr.
- Boroskészlet, csiszolt, üvegből, 6 személyes 43 kr.
- Boroskészlet, fűzaranyozott, email-festett, 6 szem. 85 kr.
- Vizezkészlet, csiszolt üvegből, 6 személyes 73 kr.
- Vizezkészlet, fűzaranyozott, email-festett, 6 szem. 125 kr.
- Söröskészlet, csiszolt, 6 személyes 145 kr.
- Söröskészlet, beégetett gyümölcsvirággal, 6 szem. 185 kr.
- Likőröskészlet, üvegtálczával, email-virágos, 6 szem. 80 kr.
- Likőröskészlet, jegezetelt, pezsgő-vederben, 6 szem. 90 kr.
- Gyümölcskészlet, sajtolt kristályból, 6 személyes 85 kr.

- Gyümölcskészlet, sajtolt kristályból, rózsaszín, 6 szem. 125 kr.
- Teáskészlet, kárlszbádi, 6 szem, 15 drb, aranyozott 275 kr.
- Kávéskészlet, kárlszbádi, 6 szem, 15 drb, dus virágú 275 kr.
- Étekzőkészlet, non plus ultra, kárlszbádi, 26 darab 525 kr.
- Csemegekészlet, majolikából, domoorvirágos 185 kr.
- Mosdókészlet, majolikából, virágos, alacsony korsó 275 kr.
- Konyhalámpa, 5-ös égővel, rézretekorttal 30 kr.
- Asztali lámpa, 8-as égővel, félmalmos golyóval 95 kr.
- Függőlámpa, galvanizált, emalernyő stb 450 kr.
- Ampolna, bronzesigával, disztartályival 375 kr.

100.000 csemege-tányér legfinomabb kárlszbádi porcellánból, remekül mintázva drbja 12 krajczár.

Tíz forint összegű rende ésért arezkép szerint remekül sikerült eletnagsága fenyképet küldünk **INGYEN** csupán a papirkeretért (passepartion) fizetendő frt 1,50 E tíz forint részletekben is bevásárolható, Éppen most megjelent 6000 ábrás árjegyzékünk kívánatra vidékre ingyen és bérmentve.

Dr. FÜREDI
kórházi főorvos, katona-, megyei- és kerületi pénz-tári főorvos, a Medjicie rend lovagja stb.

Titkos betegségek

impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialistája. Rendel: 9-4, este 7-8; Bpest, IV., Váci-utca 12. Vegyi-és góresői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

Női ruhakelmék!

Karácsonyi ár dupla széles 19 kr.
120 cm. széles remek po-zitó minden színben 48, 65 kr.
Dvart zrlélm k 32, 65, 75, 85 kr.
Tutós a szírtök 65, 75, 85 kr.
140 cm széles (nyitlókér posztók) 280 kr.
Silf n női ingek 60, 70 kr.
Tutós vizesen női ing 60, 70 kr.
Rumburgi női ingek 90, 120 kr.
Női farszi alsónemű vagy nadrág 103 kr.
Téli kócski hooon női keztyű 25 kr.
Valódi szőmcs hóa fehér és szürke szalben 75 kr.

Videkre utánvétel küld

BLEIR IZSÓ áruház a Gólyához
VI. ker., Nagymező-u oza 12. sz.

BURBERRY

(eredeti angol, vízmentes).

- Ulszter 36.- kor.
- Slipon 50.- "
- Vadászöltöny 36.- "

Kizárólagos képviselote és árusítás
ROTHBERGER JAKAB es. és kir. udvari szállító Budapest, Váci-utca 6. sz.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!

Földművelhetetlen ideg-, nemi-, bőr-, vér-, gyogvhatású betegségek, ünfertósa stb. az új és férdni gyogyszer állapota (impotentia) gyors gyógyítására. T. a. asztalt radikális és gyors eredmények foytán honorarium teljes gyógyszer után fizete o. Elsőrendű interet mintaszertü gyogyszerrel.

Budapest, VI., Teréz-körút 44. sz., I. emelet.
Dr. Mitzger Tivadar
személyes vezetés alatt nyitva egész nap.
Leve'ekre díjtalanul válasz.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET

vezessen és hajón, az átrakodás és csomagolás megakartásá val előford az elárahad

Stahadalmazott Butorkészítval
Caro és Jellinek szállító,
Budapest, V., Arany Műcs-g. 34.

MOST JELENT MEG.

Szomaházy István
Előadások a feleségképző akadémián

Ára füzve 3.50 kor. • Kötve 5.- kor.
Singer és Wolfner kiadása, Andrassy-ut 10.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

— Én azért vélekedtem így, mert azt hittem, hogy te mindég az igazat mondod meg nekem. Te azt mondtad nekem, hogy Mr. Lindsay nem férközött szívedhez és én azt hittem, hogy nem tudnál engem megcsalni. Bocssás meg, ha tévedtem.

— Nem akartam önt elámitani, Mr. Palma.
— Azt hittem, te meg tudod érteni szavaidnak biroderejét. Midőn megkérdeztem tőled, hogy megmondhatom-e unokaöcsémnek, hogy már választottál, határozottan tagadólag válaszoltál.

— Így gondolkoztam — akkor, nem ismervén magamat.

Szomorú tekintetük találkozók. Palma hitetlenül mosolyog.

— Nem tudtad, hogy szíved Indiába vándorolt, míg Mr. Lindsay meg nem kért? Akarod, hogy ezt higgyem?

— Hígyjen, amit akar, Mr. Palma, csak azt ne, hogy én tudatosan és akarattal ámitottam el.

Fájdalom és reménytelenség hallatszik ki hangjából és kezeinek reszketése nagyon megrázza Palmát.

— Nézz a szemembe, Lilly és felelj őszintén és őszintén: szereted Lindsay Ernőt?

— Ó oly jó, lehet-e őt nem szeretni?

— Anyád után őt szereted legjobban?

— Azt hiszem, igen!

Fáradtsággal ejti ki ezeket a szavakat, szeméi kerülnek tekintetét.

— Nézz rám, tehát anyira szereted, hogy felesége öhajtasz lenni?

— Szeretném boldognak látni és szívesen mennék mindent, csak az legyen.

— Semmi kerülgetés, igen vagy nem. Mr. Lindsay a legkedvesebb neked a földön?

— Nagyon szeretném őt boldognak látni.

— Igen vagy nem Lilly, nincs senki, akit jobban szeretsz?

Az ég, a föld, a fa, a mező egy nagy chaoszá válik szeméi előtt. Behunyja őket.

— Nincs joga ahhoz, hogy ilyeneket kérdezen tőlem Mr. Palma. Én nem fogok válaszolni.

De mi az? Talán vége a világnak? Gyámja felkapog, a következő pillanatban pedig szívéhez szoritja, arca az ő fején nyugszik édesen, halkán csengenek szavai.

— O, Lilly, Lilly, hallgass, ne szólj egy szót se.

Bárasak meghallhatna. Mily fenyegetően fénylik az opál gyűrű ujján. Le akarja huzni ujjáról.

— Kérem menjünk haza, nem jól érzem magam.

— Légy nyugodt Lilly, beszélnem kell veled, ne felejtésd el, hogy gyámod vagyok. Félek, hogy veszélyes utra tévedtél, ifjú szíved nem jó tanácsadó. Te szereted ifjúkori barátodat, becsülsz és tisztelsz őt és hálás vagy testvéri szeretetért. Azt hiszed, hogy halálból kötelességed kérését teljesíteni. Kedves gyermekem, tudd meg, hogy a szerelem az egyetlen kötelek, mely a házastársakat egyesítheti. És ha még ezek után is férjhez akarál menni Lindsay Ernőhöz, kérlek, felelj arra a kérdésemre, hogy mit tennél akkor, ha később találkoznál egy olyan emberrel, kit megajándékoznál szívednek minden kincsével és aki viszonzná érzelmeidet? Mi lenne akkor?

— Még akkor is hű maradnék kötelességemhez.

— Kétségtelenül megkísérelnéd, de nagy igazságtalanságot követnél el ifjúkori barátoddal szemben, ha ily érzelmekkel nőül mennél hozzá. Először is őszintén el kellene mondanod neki érzelmeidet. Te még oly fiatal vagy, alig ismered szívedet. Mint gyámom nem adhatom beleegyezésemet ahhoz, hogy meggondolatlanul olyan bilincseket végy magadra, amelyek később nagyon is megcsóválódnak. Az a levél, amelyet anyádnak írtál, még nem ment el. Kattie elfeledte feladni. Azt hiszem, hogy nemsokára látni fogod anyádat, had' a dobot ad-

dig függőben, míg személyesen nem beszélhetsz vele. Ha ő jónak látja ezt a házasságot, én nem fogok ellenkezni. Szeretném, ha boldog lennél Lilly és bár tiszteltem Mr. Lindsayt, még sem szeretném, ha hozzá mennél férjhez.

Felemelkedik, előtte áll, kezeit egymásba téve, köuntelenül, eltelve attól a vágytól, hogy a kötelesség útját megtalálja.

— Bár csak boldoggá tehetném őt Mr. Palma, annyit köszönhetek neki és az övének, nem szabad megtagadnom kérését.

— Ha tudná, mit érzel iránta, nem kívánná, hogy feleségül "menj hozzá! A szeretet nő szíve a férjnek egyetlen kincse. És a te szíved Lilly nem Lindsayé.

Sejti-e balgaságát? Szíve lázasan dobog, arca hol csápad, hol elpirul.

— Ernő oly nemes, feleli hevesen, miért ne szerethetném?

Otfried megfogja kezét és megnézi a gyűrűt.

— És ezt eljegyzésed jelül hordod? Talán nagyon siettél, addig, míg anyád nem tudja, minek? Mondd meg őszintén Lilly, nem azért hordod-e inkább ezt a gyűrűt, hogy folyton kötelességre emlékeztessen?

— Azt irta, hordjam ezt a gyűrűt annak jelül, hogy hű maradtam ígéretembe.

— Szabad tudnom, mit ígértél?

— Hogy mindig szeretni fogom, mint akkor.

— Mint gyámod, anyád beleegyezése nélkül nem ismerhetek el semmiféle eljegyzést és őszintén szólva, nagyon örülök, hogy nemsokára az ő védőszárnyai alá bocsáthatlak. És most ülj le, szomorú hirt kell közölnöm veled.

Egy sürgönyt vesz ki zsebéből, ugyanazt, melyet Regina tegnap adott át neki.

— Neked szól, bár az én címeimre jött. Kezébe adja. Kimondhatatlan aggodalommal olvassa Regina a sorokat:

San-Francisco.

„Mr. Palma Otfried: Kérem mondja meg Reginauk: Ernő sokkal rosszabbul van, tovább utaznia lehetetlen. Szeretné látni, jöjjön haladéktalanul.

Lindsay Elza.”

A papírlap a földre hull. Regina fájdalmasan sóhajt fel és kezével eltakarja arcát.

— Engedje, hogy elmenjek hozzá, mennyire fog örülni, ha ott leszek, ha halála előtt még egyszer láthat.

— Térj magadhoz Regina. A sürgöny a nagy hófúvások következtében három napot késett. Tegnap este rögtön sürgönyöztem, tudakozódtam Mr. Lindsay hogylétéről, de ez óráig még felelet nem érkezett. A sürgönydről nem működnek, a vasutak is késnek. Várnunk kell, míg biztosat hallunk.

— Engedje meg, hogy hazamenjek Mr. Palma, szeretnék egyedül lenni.

A kocsihoz mentek Mr. Palma megparancsolja hogy hajtsan a sürgönyhivatalhoz.

Csukott szemekkel, fájdalomtól vonagló arcú dül hátra Regina a kocsii párnáira. Az ügyvéd némán figyeli a leányt.

Mily kimondhatatlanul drága szívének ez a félénk, sápadt lányka, aki oly hőiesen akarja elrejteni fájdalmát. A sürgönyhivatali kapuja előtt megáll a kocsii, Mr. Palma kiszáll belőle. A legfeszültebb várakozás közepette várja Regina Palma visszatértét.

— A sürgönyhivatalban még most sem dolgoznak, közli vele gyámja, midőn jó idő múltán visszatér. Mihelyt sürgöny érkezik, elküldik neked. Nekem dolgom van az irodában, így egyedül kell haza térnem.

*

Olga még mindig bezárkózva ül szobájában. Mrs. Palma leveleket ír, Regina egyedül marad szomorú gondolataival. Mikor az est közeledik, nyugtalansága nő, reszkető tagokkal jár fel és alá. Felidőzik lelkében a paplakban átélt éveket, azokat a boldog időséket, amelyeket Ernővel együtt töltött el ott. Eszébe jutnak kedvence nadarai, a könyvek, melyeket együtt olvastak, a virágok, melyeket az ő számára tépett és mindezek előtt kedvence szállítása: „főhéber galambocskám.” Mily őszintén öhajította, hogy mindig az maradjon! Vajjon az-e? Szabad-e elámitnia azt a nemes szívet, mely oly felületlenül megbízott benne?

Maga elé rakja ki emléktárgyait, amelyeket Ernőtől kapott. A száraz virágokat, leveleket, költeményeket... és mégis éri Regina, hogy szíve csak Otfrieddel van tele, hogy az ügyvéd büszke parancsoló megjelenése túlnőtt lelkében a szerény tudósán.

És mi történnekk akkor, ha Lindsay Ernő, miután a felesége lett, megtudja az igazat, megtudná-e tovább bízni benne?

Elhatározta, hogy elmegy San-Franciscoba, elmond neki mindent, csak szerelmesének nevét nem.

Ha azzal meglegszik, amit így nyújthat neki, akkor, anyja beleegyezésével, a felesége lesz. De nem szabad többet gyanjára gondolnia. Ezt a balga vágyat el kell fojtania szívében.

Az éj közeledik és ólmonehésséggel nehezedik szívére. Lázás izgatottsággal nyitja ki az ablakot.

Egy távoli toronyóra a tizenegyedik utá, a hold világit és mindent borog a ezüstös fényével.

Kimért léptek hallatszanak, Palma Otfried közeledik hazafelé.

Regina szíve nagyot dobban, hogy majdnem kiugrik helyéből. Vajjon hoz-e hirt Ernőről?

Jó ideig vár, minden csendes.

A fiatal leány térdre borul és kéri Istent, hogy mutassa meg neki a kötelesség útját, ohgy segíthessen a szegény beteg és boldogíthassa őt.

Ismét fölemelkedik és előveszi azt az imakönyvet, melyet Ernőtől kapott tizenharmadik születésnapján. János apostol tizenegyedik fejezetén akad meg a szemébe: „Szíved ne félemlodjen meg. Bizzatok Istenben és bizzál bennem.”

Halk kopogás hallatszik az ajtón.

Odasiet. Mr. Palma sürgönyt ad át neki. Reszkotve veszi kezébe, Palma elsie.

San-Francisco.

Ernő ma éjjel meghalt.

Lindsay Elza

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET.

— Ágya érintetlen, Mrs. Orme, miért nem aludt?

— Nem tudtam és inkább az ezüstfényű holdat néztem. Az ágyban úgy is csak hánykolódtam volna. Mit hoz oly korán reggel, Mrs. Waul?

— Azokat a leveleket, amelyeket William éppen most hozott a postáról.

Mr. Orme kezébe veszi a leveleket. Az első éppen Mr. Palmától való. Hosszu kinos órákat töltött el, mióta Laurance tábornok elhagyta. Arcának vonásai kemények, merevek lettek. Így nézhetett Irene midőn Bizancban a sors borzalmait látta maga felé közeledni.

A bosszu szelleme mindent kiölt belőle. A fájdalom és balsors megvertették szívet, de a merev külső alatt lázasan lüktet vére. Folyton arra gondolva, hogy hogyan fogja megbosszulni megrontott ifjuságát, kibontja a New-Yorkból érkezett levelet. Már az első sorok lekötötték figyelmét, arca ég, majd elcsápad, könnyei hullnak, arca ellágyul, a boldogság kiáltása tör elő ajkairól.

Hosszu évek reménye teljesült végre és ennek tudatában zokogva borult térdre. Attól az órától kezdve, amikor megtudta, hogy férje másodsor is megszökött, nem volt egy perenyi nyugalma sem, folyton a bosszura gondolt. De végre elérkezett a várva várt idő. Így térepl el hosszú ideig és olvassa a sorokat, amelyekből határozottan látja, hogy nem áll módik és sir, mint valami kis gyermek.

Mr. Palma azt irta neki, hogy végre hosszas fáradozás után sikerült Peterson Pétert rábírnia arra, hogy hamis vádjait és állításait vonja vissza. Ezek a vallomások Mrs. Orme-t egészen tisztázzák. Azonkívül pedig megtalálta Washingtonban André Herbertet, ki bármikor kész bizonyítani, hogy ő volt az esküvőnél az egyik tanu. Az ügyvéd gondosan gyűjtötte össze ennek az ügynek minden egyes részét és így nemsokára megindíthatja a pört Laurance Camill ellen hitlen elhagyás és bigamia elkövetése miatt. Az ügyvéd ehhez a leveléhez Petersennek a következő levelét is melékelte:

(Folytatjuk.)

KIADÓTULAJDONOS:

A MAGYAR HIRLAPKIADÓ RESZVENYRTÁRSÁG.

KEREPESI-UT
38.

KEREPESI
UT 38

PÁRISI NAGY-ARUNY

régi helyiségeiben
a Népszínházzal szemben

ISMÉT MEGNYILT.

FIÓKÜZLET sem Budapesten, sem a vidéken, tehát sehová **NINCSEN.**

Képes nagy expedíció alatt van, i. hó végéig összes t. vevőinknek megküldjük, tehát ne tessék kérni.

Az osztr.-magyar monarchia **tisztviselő-egylete** első általános
Alapított 1864-ben.

Ausztria és Magyarország legnagyobb kölcsönös életbiztosítási intézete melyben mindenki résztvehet.
Magyarországi főképviselet:
BUDAPEST, II., Fő-utca 7. sz.

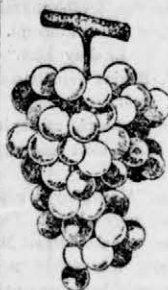
Biztosítási álladék . . .	173	millió korona.
Egyelői vagyon . . .	60	„
Kifizetett biztosítási összeg . . .	666	„
Jótekonysági osztályokra (segélyek, ösztön- és gyógykezelési díjakra . . .	22	„

A biztosítási feltételek különösen kedvezők.

Azon személyek, kik hajlandók a tisztviselő-egylet részére Magyarországon működni, szíveskedjenek szándékukat a főképviselettel Budapesten (II. ker. Fő-utca 7. sz.) tudatni.

BUTOR
mindennemű, milyen lezártított árban
sürgősen eladó.
Steinberger Manó kutyárogoszló, Teréz-kört 40

Millenium-telep
NAGYŐSZ

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskola-ajánlat árjegyket, amely szőlőiskola állami segélyt és állami felügyelet mellett létesült.

Legolcsóbb árak!

Vil amos kézilámpa „GLOB”

Csak 6-8 cm. nagyságban. Fényerőse 4% Volt. Praktikus és olcsó. Legszébb ajándék! „Glob”-nak ára teljes K 4.20 Fényvető-lámpával K 4.20 3-szeres pótlhatatlan darabonként K 1. — Szállítás utánvét mellett. Electric Company Solvart, WIEN IX/4 Sechs-schimmelg. 23/X. Kérjük óvakodniak hamisítványoktól.

Nincs oly konkurencia,

amely képes lenne szembevetni magával a legnagyobb hazai kanári-medárok szorgalmas napfényes és esti világítást. Enekek 5-6 frt, II. 4 frt, prima énekek 8-10 frt. Tenyész-udvarok a legjobb állapotban 120-150 forint, jótállás az új megközelítéssel.

még a legnagyobb árkétségben is, 8 nap próbaidő után a kísérletes megengedve. Sok anyagi örömet és tisztelőtől kiérdemelt. Utolsó kiadások 1904-ben: London (tisztelettel) nagy árem és kereszt. Falkenstein I. és II. díj. Kínálunk I. díj, vészt érdemkeresztet, Katalógus ingyen. — Az egész világon a leghíresebb kanári-medárok tenyésztője. Johann Dorfner, Graslitz 449. (Csehország.)

Dóczy M.
BUDAPEST,
Kerepesi-ut 10. sz.
Állandóraktár
35.000 pár.

Sehol jobb, szebb és tartósabb cipőcsizma nem kap, mint fönti cipész-cégnél.
Cizmánák nagyrészt 8. —, léksós 10. —, háltszélű 5. 6 és 7. — Gyermek- 1 főtől, leány- és fiúcipők, táskák 2 főtől feljebb.
Férfi cipő:
Főrbőr sima vagy betétes 3.20, fűrés 3.50, bakancs... 3.70
Finom szalonnák, cugos 4.20, fűrés 4.50, gombos... 4.80
Elegáns amer. box, cugos 4.20, fűrés 4.50, gombos... 4.80
Elegáns francia sevrő, cugos 4.50, fűrés 4.80, gombos 5. —
Derly-bakancs, bore- vagy szalonnákhoz 5. —, sevrőből 5.50
Női cipő:
Fekete vagy sárga sevrő, cugos 3. —, fűrés 3.20, gombos 3.50
Finom szalonnák, fűrés 3.70, cugos 3.90, gombos... 3.90
Elegáns amer. box, cugos 3.90, fűrés 3.90, gombos... 4. —
Finom francia sevrő, cugos 4.20, fűrés 4.50, gombos 4.80
Vatelti cross sárcipő... férfi 2. —, női 1.50
Videki megrendéseket utánvétellel pontosan eszközlök, nem megfelelők kicserélek. 10 forinton felül bérmentve.
Uj árjegyzék ingyen.

1000 és 1000 ember!!

fatal és éreg, kéznél vasszerony erejét és erőszagát Dr. Müller förtörzsvagy ritághírú jók elismert regenerációs készítményeinek. Kiválókép jók bizonyultak ezen szerek az idegszédültség, ifjúkori bűnök és kicsapongások következtében előállt idegszaladtág, magtörés, a kezok és lábok, ideges rezeketés, gerincvelő-bajok, hátréztalan-ság, felolomérés, kedélylehangoltság, ideges fejájás, migren, kiválókép pedig förtúli gyengeség (impoztencia) és minden ebből folyó gyengeségi állapotban. A gyógyítás már régebbi idő óta ismét a dr. Müller förtörzsvagy förtörzsvagy regenerációs készítmények következtében. Ara kimentés orvosi használati utasítással együtt kor. 6.30, postán 70 fillérel több, portó nélkül, azoknál ajánlatok a dr. Müller förtörzsvagy-ors-fole injekció és labdacok, melyek a legnyugat minden kifolyását (kanál) förtáskák, miket német (Gedé-fojás) pár nap alatt gyógyítják. Ara kimentés orvosi utasítás Nr. I. uj bajokra kor. 3.25, Nr. II. régi folyásra kor. 5. —, postán 70 fillérel több, portó nélkül. — Csak valódi, a böm sz. György gyógyszerházból való készítmények kéréndők.

Főraktár BUDAPESTEN
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában
Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26. szám.

Ha szép akar lenni,
Vegh névelv elállott Angyal-örömet vegyen mely 1 téglő előnyösen után elültet szepöl, majfolto, pattanást, himlő-helyet miltost, orrvérőseget, koronából tolyokból kismiltja a rúrtokot, miltal megakadályozza a végyűst. Akinek fe-zia arca van ok el minden használja a VEGH-féle ANGYAL-ÖRÖMET, az biztosítva van a miltuda arczisztatálásáig ellen, Egy téglő 1 kor, 3 kor, miltorendelésnél bérmentve. Kapitácó sz. Angyal-gyogyás. Erolnok. továbbá TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában lépt. Király-ut. 12. és minden gygyárban.

„AZ ANKER”

élet- és járadék-biztosító társaság.

Igazgatóság:	Magyarországi vezérképviselet:
BÉCS. I., Hoher Markt 11. (Ankerhof)	Budapest, VI., Deák-tér 6. (Anker-udvar.)
Vagyon 1903. végén	160 millió korona
Biztosítási állomány 1903. végén	521
Kifizetések	281

A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halálesetre, kiházasítási és agkori ellátási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és anélkül, melyeknél a díjletés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és öleső díjak mel ell.
A társaság vagyonából Magyarországon 1903. év végén 261/2 millió korona van elhelyezve.
Mindennemű felvilágosítást készségesen és díjmentesen nyújtanak az „Anker” képviselői, kik prospektusokkal és díjtáblázatokkal költségmentesen szolgálnak.

Kivételes karácsonyi árak! Csak raktárról vett legjobb minőségek!

Tenniszlanell legszebb mintákban	16 kr.	Vászon - zebr, rendkívül dúsz választék	21 kr.	Krepp-batist, eredeti díval-nj-donság	21 kr.	Nyomott bar-ehet, legjobb minőség	20 kr.
Franzia se-lyembatist, a legdivalósabb minták	27 kr.	Morino-delain utcai és házi ruhákra, me-sés választék	29 kr.	Melőe - postó, képzelhetőleg jobb, 120 cm. széles anyag.	68 kr.	Óriási választék!	
Fekete női postó, rend-kívül tartós anyag		29 kr.	Angol kelme, kit. minőségű, csilkos vagy kockás anyag		45 kr.	Olcsó árak!	

Külön mintagyűjtemény a karácsonyi vásár cikkkeiből! - Külön mintagyűjtemény az ősz! és teli divatújdonságokból! Ezek bármelyikét kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg! - Kirakataim megtekintése, tájékoztató céljából ajánlatos.

WEINER MÁTYÁS nőiszövet-áruháza, Budapest, Andrassy-ut 3.

+ INGYEN +

és bérmentve zárt borítékban küldjük bármikor legutoljára meg-jelent rendkívül érdekes tartalma, több ezer ábrával és bő magyarázattal ellátott árjegyzékünkkel.

Universal sérvtőkötő pántárhók, kis gummi-nyommalgal a legu-gyobb sérv is elzárható. Az árjegyzék a különböző sérvrekről bő-vebb magyarázattal szolgál.

GUMMI hálhólyag, női szerek, bő magyarázattal és használati útmutatással. - 29 korona megrende-lésnél ház szállítás engedély.

Műkezek, műlábak műrészek, támpétek, egye-nyestartók, gummihasználat, haskötők pontos utasítással és leírással.

Ar árjegyzék kézzel az „első segély” leírások. Mentőszerek-nyek csopétohoz és Iparvállalatokhoz kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályozva és magyarázattal.

BETEGTOLÓ SZÉREK.

Cím:

Magyar orvosi műszertár
Budapest, VII., Kerepesi-ut 32.
(a Kúria körházán szemben).

+ A vörös keresztre ügyeljünk! +

Teljes gőzmosó-telepet

valamint minden szakkivágó gépet mosdintézetek, kórházak, szállók intézetek kolostrok, kaszárnyák, fürdő-és gyógyító-intézetek, fővárosi tisztasági, stb. részére épít és szállít

az első osztrák-magyar mosógépgyár

STRAKOSCH L. és BONER J. utóda,

Tulajdonos: **BONER J. H.**

WIEN, XXI., BRIGITTAPLATZ I. szám.

Képviselesek: Budapeston, Athen, Moszkvában, Szt.-Péterváron, Ekatorinoslav, Varsó, Toksik, Rom, Brüsszel, Milánó, Nápoly, Turinban.

Alapítva 1885.

Költségteljesek és Prospektusok ingyen, legj. ajánlatok.

Csak 2 forintba

lőncel és tokkal együtt a legjobb egyedi valódi Borsápréad-szerű nikkol-anker-remon-toir-óra, char-nier, fényfótozó fedővel és eredeti plombával; 96 óra hosszat jár, pon-tosan van repasz-tróval. Külső műra és műbő-re néve 10-11ml minden eddigi gyárt-mány; strapá-óra ezután min-denlik a leg-jobbban állhatók. Sőteten 20-20-póban az őszeg vizsgálatakt érte, esetleg a kiserelés engedély-jeve van.

Szállítási költségét meg kell fizetni! Joh. Zivny órágyára által Bécs, XV. Mariahilfergürtel 27 U. Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ELERHETETLEN árban és minőségben az én

Varrógépem

Singer K 40. - Ringschiff K 78. - től feljebb.

GEORG HERBST, csak Wien, VI., Mariahilferstrasse 1. d.

Nagy butoreladás

készpénz és hitelle

DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 20. (főtelep.)

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne mulassza el!!

ha fényképezőgépké-re van szüksége és azt árfelemelés nélkül csak egy havi részletben akarja törleszteni, az alanti cégfényképosztály-tól, nagy képes-árjegyzéket kérni

A „THE WIZARD“ 193. sz. amerik. készülék

világos fényezet mahagon-fa, marquinból, piros bagaria bőrfalak, szövetbélésel. Nihiltervezék. Az objektív deszka fel-, le-, jobbra-, balra- és duplán hízható. Nagys és széles leírásokra alkalmas. - „Unikum” pillanatár, pneumatikus elűléssel, különösen fényes Heilandar rapid, objektívvel; az első lenge lecsavarása után a hirtelen lemezt mint nagysebű tábléncse használható; tükrözés. - A készülékhez nagy fekete bőrtáska jár, mely belül poltuce-el van bétele, valamint három darab leütés kassza, alumínium tolatógé-lenzel.

Ára: 9x12 méteres lenze, 8 darab leütés kassza és bőrtáskával 150.- korona
Ugyanazon készülék, de még jóval erősebb lenzevel, 125. szám. ára 170.-
A 125. sz. 210.-

A teljes felszerelés ára 9. 12-es nagyságú 20 kor., 15. 18-as nagyságú 30 kor. Fizetési feltételek: havi 7.50, 8.50 vagy 10.- koronás részlet.

Készpénzfizetés esetén 10% készpénzjutalékot nyújtunk. Állandó raktár kitűnő minőségű vegyszerek, lenzelek, filmek és fényér-zékeny papirokban. Kérjen árjegyzéket.

Aufrecht és Goldschmid fényképezési oszt. Budapest, VI., Eötvös-utca 32/a.

Beszélőgépek

mint: a legjobb minőségű gramofonok, fonográfok, a hozzá való hengerekkel és lemezekkel.

kényelmes havi részletfizetésre.

Elsőrangú gyártmány

MONARCH

gramofon

34x18x34 cm. nagyságú tölgyfa-szerkevényben, 66 cm. hosszú róz vagy szabadalmazott „Rollit” hang-kürttel, kiváló szerkezeti hangve-snyen membránnal, 10 darab legjobb fejtételű, 21 cm. Átmérőjű, tehát közöpnagyságú játéklomazzal

180 koronáért

fizethető 9 K havi részletekben.

Ájantunk továbbá: önműködő és forgatható mechanikai hangszerek, harmonika-kat, citerákat és a világhírű „EXCELSIOR”-fonográfokat, melyek az eddig letező összes más szerkezeti kiállításu hangvers beszéto gépeket felülmulják.

Kérje nagy képe hangszér-árjegyzékünket ingyen, és bérmentesen!

AUFRECHT és GOLDSCHMIED hangszerszűlye, BUDAPEST
VI., Eötvös-utca 32.
Nyílt üzlet: VI., Andrassy-ut 45. sz.

KÁLYHÁT és KEMENCÉT

szállít: csász. és királyi udvari szállító.

HEIM H.

Budapest, Thonet-udvar.

Különlegességek: családi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. - Százezer-nél több van belőle készletben.

Valódi csak ezzel a véd-jeggyel.

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

Prospektus és költségvetés ingyen és bérmentve. Valódi hársító csak a gyorsan vagy a részletekben.

Eredetiben kaphatók csak a fenti helyon, vagy Bécs, I. Schwarzenberggasse 8. 224

Legjobb Legjobb Legelőcsöb

PAP lan PAP lan PAP lan

1 Szerelhető vasúgy 3 db	10.00	1 szőnyeg nélk ággyelát	5.-
1 kivethető matraccal	1.50	1 tengorfü matracc	4.50
1 szőnyeg paplan	2.50	1 ágyvár	5.-
1 kárpit paplan	3.00	1 hálószék	12.-
1 szőnyeg paplan	3.50	1 ablak kárpit „Ringschiff”	3.-
1 szőnyeg paplan	4.00	1 „tunisz”	1.50
1 szőnyeg paplan	4.50	1 „egy”	4.50
1 szőnyeg paplan	5.00	1 „egy”	5.50
1 szőnyeg paplan	5.50	1 nagy szabozónyerg	2.50
1 szőnyeg paplan	6.00	1 nagy szabozónyerg	3.50
1 szőnyeg paplan	6.50	1 nagy szabozónyerg	4.50
1 szőnyeg paplan	7.00	1 nagy szabozónyerg	5.50
1 szőnyeg paplan	7.50	1 nagy szabozónyerg	6.50
1 szőnyeg paplan	8.00	1 nagy szabozónyerg	7.50
1 szőnyeg paplan	8.50	1 nagy szabozónyerg	8.50
1 szőnyeg paplan	9.00	1 nagy szabozónyerg	9.50
1 szőnyeg paplan	9.50	1 nagy szabozónyerg	10.50
1 szőnyeg paplan	10.00	1 nagy szabozónyerg	11.50
1 szőnyeg paplan	10.50	1 nagy szabozónyerg	12.50
1 szőnyeg paplan	11.00	1 nagy szabozónyerg	13.50
1 szőnyeg paplan	11.50	1 nagy szabozónyerg	14.50
1 szőnyeg paplan	12.00	1 nagy szabozónyerg	15.50
1 szőnyeg paplan	12.50	1 nagy szabozónyerg	16.50
1 szőnyeg paplan	13.00	1 nagy szabozónyerg	17.50
1 szőnyeg paplan	13.50	1 nagy szabozónyerg	18.50
1 szőnyeg paplan	14.00	1 nagy szabozónyerg	19.50
1 szőnyeg paplan	14.50	1 nagy szabozónyerg	20.50
1 szőnyeg paplan	15.00	1 nagy szabozónyerg	21.50
1 szőnyeg paplan	15.50	1 nagy szabozónyerg	22.50
1 szőnyeg paplan	16.00	1 nagy szabozónyerg	23.50
1 szőnyeg paplan	16.50	1 nagy szabozónyerg	24.50
1 szőnyeg paplan	17.00	1 nagy szabozónyerg	25.50
1 szőnyeg paplan	17.50	1 nagy szabozónyerg	26.50
1 szőnyeg paplan	18.00	1 nagy szabozónyerg	27.50
1 szőnyeg paplan	18.50	1 nagy szabozónyerg	28.50
1 szőnyeg paplan	19.00	1 nagy szabozónyerg	29.50
1 szőnyeg paplan	19.50	1 nagy szabozónyerg	30.50
1 szőnyeg paplan	20.00	1 nagy szabozónyerg	31.50
1 szőnyeg paplan	20.50	1 nagy szabozónyerg	32.50
1 szőnyeg paplan	21.00	1 nagy szabozónyerg	33.50
1 szőnyeg paplan	21.50	1 nagy szabozónyerg	34.50
1 szőnyeg paplan	22.00	1 nagy szabozónyerg	35.50
1 szőnyeg paplan	22.50	1 nagy szabozónyerg	36.50
1 szőnyeg paplan	23.00	1 nagy szabozónyerg	37.50
1 szőnyeg paplan	23.50	1 nagy szabozónyerg	38.50
1 szőnyeg paplan	24.00	1 nagy szabozónyerg	39.50
1 szőnyeg paplan	24.50	1 nagy szabozónyerg	40.50
1 szőnyeg paplan	25.00	1 nagy szabozónyerg	41.50
1 szőnyeg paplan	25.50	1 nagy szabozónyerg	42.50
1 szőnyeg paplan	26.00	1 nagy szabozónyerg	43.50
1 szőnyeg paplan	26.50	1 nagy szabozónyerg	44.50
1 szőnyeg paplan	27.00	1 nagy szabozónyerg	45.50
1 szőnyeg paplan	27.50	1 nagy szabozónyerg	46.50
1 szőnyeg paplan	28.00	1 nagy szabozónyerg	47.50
1 szőnyeg paplan	28.50	1 nagy szabozónyerg	48.50
1 szőnyeg paplan	29.00	1 nagy szabozónyerg	49.50
1 szőnyeg paplan	29.50	1 nagy szabozónyerg	50.50
1 szőnyeg paplan	30.00	1 nagy szabozónyerg	51.50
1 szőnyeg paplan	30.50	1 nagy szabozónyerg	52.50
1 szőnyeg paplan	31.00	1 nagy szabozónyerg	53.50
1 szőnyeg paplan	31.50	1 nagy szabozónyerg	54.50
1 szőnyeg paplan	32.00	1 nagy szabozónyerg	55.50
1 szőnyeg paplan	32.50	1 nagy szabozónyerg	56.50
1 szőnyeg paplan	33.00	1 nagy szabozónyerg	57.50
1 szőnyeg paplan	33.50	1 nagy szabozónyerg	58.50
1 szőnyeg paplan	34.00	1 nagy szabozónyerg	59.50
1 szőnyeg paplan	34.50	1 nagy szabozónyerg	60.50
1 szőnyeg paplan	35.00	1 nagy szabozónyerg	61.50
1 szőnyeg paplan	35.50	1 nagy szabozónyerg	62.50
1 szőnyeg paplan	36.00	1 nagy szabozónyerg	63.50
1 szőnyeg paplan	36.50	1 nagy szabozónyerg	64.50
1 szőnyeg paplan	37.00	1 nagy szabozónyerg	65.50
1 szőnyeg paplan	37.50	1 nagy szabozónyerg	66.50
1 szőnyeg paplan	38.00	1 nagy szabozónyerg	67.50
1 szőnyeg paplan	38.50	1 nagy szabozónyerg	68.50
1 szőnyeg paplan	39.00	1 nagy szabozónyerg	69.50
1 szőnyeg paplan	39.50	1 nagy szabozónyerg	70.50
1 szőnyeg paplan	40.00	1 nagy szabozónyerg	71.50
1 szőnyeg paplan	40.50	1 nagy szabozónyerg	72.50
1 szőnyeg paplan	41.00	1 nagy szabozónyerg	73.50
1 szőnyeg paplan	41.50	1 nagy szabozónyerg	74.50
1 szőnyeg paplan	42.00	1 nagy szabozónyerg	75.50

GIONNER JÁNOS szőnyeg, matracc, és kárpitok-nyerg, szőnyeg, függöny, valutor stb. nagy raktár.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Védők megre-velések pontosan eszközölhetők, nem teleno árak készletben, vagy a névteljesítés.

Eredeti KELETI SZŐNYEGEK

nagy választékban, legolcsóbb árakon.

Továbbá minden egyéb nemű szőnyegek, futószőnyegek, kokusz-futók, kokusz-lábtörők, keret-átvetők, angora-kecskebőrök és erdélyi pokróczok.

BUTORSZÖVETEK PAPIRKÁRPITOK

ugymint: szalon-, uri-, ebédlő- és hálószobáknak legújabb styl szerint. Ágy-, asztal-, flanel-, kocsis- és utazótakarók, függönyök és portierek minden minőségben és árban.

a lelegegánsabb, valamint a legegyszerűbb kivitelben jutányos árak mellett.

H A A S F Ü L Ö P és F I A I

gyárosok, magyar királyi udvari szállítók.

Főüzlet: Budapest, V., Gizella-tér 1. Fióküzlet: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca és Ujvilág-utca sarok. (Gentry-kaszinó palota.)

Egy próba által mindenki meggyőződhetik,

hogy az egyedül valódi használható zseblámpa csak az újonnan javított villamos

Brázda-féle zseblámpa

Nincs kellően utántöltés hosszabb ideig tartó fűtéstársa. Elismerett kettős gyártmány. Ezerszer jobb világítás. Minden más gyártmány csak juttatás és elégtelen tárgy, mely csak az olcsóságának meg nagyon drága. Teljesen veszélytelen. Igen kényelmesen zsebben hordozható. Földművelhetetlen fény sugarát Tartós világosság! Szél és vihartól teljesen független. Ára egy teljesen felszerelt zseblámpának K 3.-. Utazásra nagyobbtól lencsével K 4.-. Egy kettősre jel lárlékütközéshez keszkezők 2-4 havi tartóssággal K 1.-. Ugyanezre jel lárlékütközéshez keszkezők 2-4 havi tartóssággal választékban. Utánvet vagy előfizetés mellett küld.

Elektr'sche Manufaktur V. Brázda u. Co.
Wien V. 2 Schönbrunnstrasse 113/56.

Ezen szakmában a legnagyobb és legelterjedtebb különlegességi rendelés.

Biztos gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek

mint bogyós és hólyagbajok, húgyvesztések, vesztés savarok, újjai magánok, sebek és bajokorok bármilyen (gyógyítás) az újjazás utóhájaként fellépő betegségek, korai férfierő elgyengülés, bármilyen birtoklás utóhájaként fellépő betegségek, mely bajok alapsza, gyors és győztes gyógyítására, szigorúan tudományosan és lelkiismeretesen gyógyszermedicinai fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. főorvos orvosi hírv. és legértebb 30 éves fennálló rendelésével

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-9-ig este. Időnként bogyós és hólyagbajok vizsgálata villamos bogyószűrők segítségével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakértői tanácsot nyernek, gyógyszerkerék gondoskodva lesz. Titoktartás biztos.

Nőknek külön váróterem.

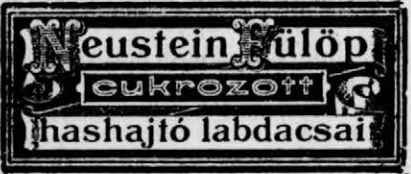
Fényképezési cikkek.

FRUWIRTH & Comp.
WIEN, VI., Spandorferstr. 12.

Előrendelt kamara és állandó nyitva tartás, bronzüstnyomatok és díratlaszok, bronzüstnyomatok, illusztrált naplók ingyen és bérmentve. Kényelmes tisztosítottok.

Karácsonyi különlegesség (meliké ábra szerint). Klapp kamara 9x12 3 kasettával és teljes remek felszereléssel, finom lencsékben. Karácsonyi ár 50 korona.

Automatikus idő- és pillanatnyi elzáró 1/10. másodpercig.

melyek évek óta beváltak és előkelő orvosok által gyengéd hashajtó, vértisztító és feloldó szert gyanánt melegen ajánlatnak.

Készítést nem zavarják: teljesen ártalmatlanok. Cukrozott készletük miatt még gyermekek is szívesen veszik. — Egy 15 pilléret tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilléret tartalmaz, csak 2 korona.

Csak Philipp Neustein 'hashajtó labdacskái' használják. Valódi, ha minden egyes doboz hátulja körvonalilag bejegyzett védjeggyel, 'Szent Lippó' van elátva, piros-fekete nyomtatásban. Törvénytisztelet bejegyzett dobozok, használati utasításuk és csomagolásuk 'Apostol' 'her Philipp Neustein' aláírásával legyenek elátva.

PHILIPP NEUSTEIN
gyógyszerár. 'Szent Lippó'-hoz Bécs, I. Flakengasse 6. Főiskola Magyarországi Képviselet: Török József gyógyszerár. Budapest, VI. Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

Az élet megf. atalítása, meghosszabbítása a Dupla-Volta-Kereszt

viselése által éretik el.

Minden győző embernek nem lehet előző ajánlani a Volta-Kereszt állandó viselését mert ez erősíti az idegeket, megújítja a vért és az egész világon el van ismerve, hogy a villamoság kedvező befolyással van: csusz és köszvény, neuralgia, idegyengeség, almatlanság, a keszek és lábak hi. egysége, hypoehondria, sapkór, asztma, bennl's. görcs, hértelenségek, hámorok, hoidál, gyomorbántalmak, jadu nsa, köhögés, fűzűgás, fej- és fogfájás stb. ellen. Villamosság már ezer o'y esetben segít, emikort minden más kísérlet meghusult. A legutóbbi évben több mint 10 000 ánakat ír köszönő levél é kezett. Egy darab ára 4 korona.

Székfűzős bérmentve és vámentesen csak a pénz előzetes befizetése mellett, vagy levélbizonyság ellenében is.

LODOVICO POLLAK, MILANO
(Olaszország), özég által.

Olaszországba szóló levelezőlapra 10 filléres, levelekre 25 filléres bélyeg ragasztandó. L. vezetés minden nyelven.

Férfiui gyengeség, idegbajok, titkos ifjusági bünök és kicsapongások.

Dr. Wrun peruin-pora egyegyedül alkalmas arra, hogy a nemző- és szülő-szervek mindenféle gyengeségét; egy férfiaknál az impotenciát (férfiui gyengeséget), mint nőknél a terméketlenséget meggyógyítsa, egyszerűen pótolhatatlan gyógyszer nevű és vértelenség által előidézett elgyengülésnél, énfertőzés és újjai magánok, mint az impotencia (férfiui gyengeség) egyedül okai által előidézett gyengeségi állapotoknál, továbbá minden idegbajnál.

Mik az idegek? — Kérdés számosan. Az idegek minden nemű érzelm tulajdonképeni közvetítői, minden külső benyomást, mely örömet, bánatot, fájdalom bosszúságot okoz, azok érzékelés és közvetítésére legelőbb! Mint egy távlati hírdőzet terjednek el az egész testben. Ahányféle az ok, annyiféle az ideg-betegség jelensége.

Első sorban gyengeségi állapotok, általános tevékenység, sápadt arc, becsélt, kéék karikával évezett szemek, győző emlékezőtehetség, lehangolt kedélyállapot, álmatlanság, derék- és gerincfájdalmak, hiszterikus görcsök, székduglás, ok nélküli rettegés, vig társaságok kerülése, tehetetlenség, női bajok, kéz- és lábzsákság, vérszegénység stb.

ÓVÁS!

Hogy biztosak legyünk, hogy a valódi dr. Wrun-féle peruin-pora kapjuk s ne cseréljük össze hasonló nevűvel, szírió vagy egyéb utazatokkal, figyeljünk meg védjegyet (keresőben fájgat tartó anyagi), valamint sajátkező aláírásom, mely egy dobozon, mint a használati utasításon feltalálható.

Egy doboz ára használati utasítással 3 korona 60 fillér.

Főraktár:
TÖRÖK J., gyógyszerár
BUDAPEST,
Király-u. 12., Andrássy-ut 26

A 'Hydrochromin'

a legújabb homlokzati felfedések szász por, mely csupán hideg vízzel, minden egyéb pótlék nélkül győzve, már is feltalálható. A 'Hydrochromin'-nal való más szagtalan, rendkívül gyors szász, fevők multatár som veszteli el semmi, már néhány nap múlva mozdok, gáskorok, érzékek, zivataros időjárásnak ellenálló, az olajfestés összes előnyét magában foglalja, a alk kerül többé mint a mézzel, vagy onyvetéssel való festés. A festék homlokzatok és lakások belhelyiségeire igen alkalmas és bármely színtől világos, így mézsz, gypsz- és cement vakolatok, tégla, kő, fém, bádorgás, vaston stb. beválta. A 'Hydrochromin'-a legelőbb festék és egy 5-cm-éter területnek való való befestése körülbelül 5 fillérbe kerül. Bármely színben kapható. Tájképzéssel, mintával és árjegyzékkel kívántra bérmentve és ingyen szolgálnak.

Kapható Budapestben a következő cégeknek: — Bilek Rezó VI., Váci-körút 59. sz. — Hartmann A. Vilmos V., Lipót-körút 5. sz. — Klein és László VII., Károly-körút 5. sz. — Kráyer E. és Tárcs V., Váci-körút 8. sz. és főújjaléteiben. — Patsy és Péntner VI., Uj-utca 20. sz. — Szabócska Testvérek, Rezsényi-társaság IX., Üllői-ut 89. sz. — Szoboszló és Orsz. VII., Király-utca 43-45. — Szende Adolf IV., Fovencs József rakp. 20.

STOLLWERCK Testvérek

Gyárak:

Köln, Pozsony, Berlin, London, New-York.

Csokoládé és Cacao

Elismert lektünöbboni gy. r. mány.

Mindenütt kapható

